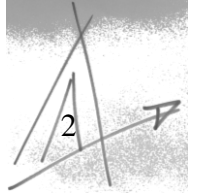

NDEHA HAMPILASY

Toro-làlana ho an'ny mpanabe skoto mahakasika ny Lasy sy ny fitarihana lasy.

‘Ndeha hampilasy

Boky avoakan’ny Foibe MiM

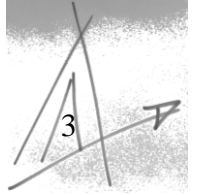
© Mpamakilain’i Madagasikara.
Antananarivo – Desambra 2003
Edisiona faharoa – Avrily 2005

Azon’ny rehetra adika rehefa ambara ny fihaviany.

Mpanoratra : Filoha RAZAFIMANDIMBY Andrianjaka Rado
SOKY Mahavatra
Filoha lombonana MiM

Sary amin’ny fonony: Tsirao

TAMBIM-PITIA

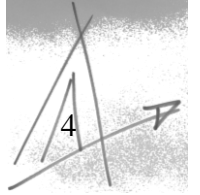
Ho an'i Neny, Riana, Aro, Kanto

***Tamby ho setrin'ny hafim-pitia,
Tamby ho takalon'ny fo voatsinjara,
Tamby hamenoana ny fotoana banga,
Tambitamby valim-pitia,
Atosaky ny fo mahatsiaro.***

Dada

***« Maty antoka ny fikambanana raha tsy mahazo tombontsoa avy amin' ny
traik'efan'ny mpikambana ao aminy. Ary maty antoka sy very fotoana ny tsirairay
raha tsy mahazo tombontsoa avy amin'ny fikambanana »***

S.M.

‘Ndeha hampilasy.

Na olon-tsotra, na anatin’ny fikambanana skoto dia mankamamy avokoa ny fivoahana an-tsaha mifangaro amin’ny natiora, misedra zavatra tsy fahita andavanandro.

Ny skotisma manokana dia manome lanja be dia be ny fiainana ankalamanjana izay isan’ny singa manokana anatin’ny fomba fanabeazana ny tanora anatin’ny fikambanana.

Amin’ny maha-tetika enti-manabe ny fampianana anivon’ny natiora sy ny ankalamanjana dia mitaky fanomanana tsara sy mila fahaiza-manao sasantsasany ny fiatrehana izany. Mila fitandremana manokana samihafa ihany koa.

Ahafahana manome tana ireo mpanabe izay misahana ny fanabeazana ary, dia niniana novokarina ity bokikely « Ndeha hampilasy ity ». Araka ny efa voalaza tamin’ny « fanontana voalohany » dia tazonin’ny mpanoratra hatrany ny foto-kevitra teo am-piandohana dia ny hoe « tsy hihambo hanome ny feno fa nanangona kosa niainga tamin’ny haizatra sy ny fandalinana samihafa izay voatsiramin’ny tana azo ifampizarana amin’ny rehetra ».

Raha oharina tamin’ny fanontana voalohany dia efa nisy fanavaozana vitsivitsy sy fanitsiana natao. Amin’ny ankapobeny kosa anefa dia mbola voatazona avokoa izay efa nosoratana teo aloha.

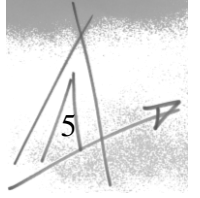
Ara-pandaminana dia ity « edisiona faharoa » ity no ho boky haharitra tsy dia hahitam-piovana firy intsony aoriana. Ny fanatevenana samihafa izay hatao dia ho fizarana vaovao fa tsy hahakasika ny fitsinjarana efa misy izay efa ho raikitra (na ho tovana avy hatrany sisa).

Amafisina hatrany fa tohana ho an’ny Mpanabe skoto tsy ankanavaka no anisan’ny antom-pisian’ity boky ity. Malalaka araka izany ny fampiasana azy ho an’ny rehetra.

Na dia misy aza ny filazana eto ambony dia raisinay tsy am-pisalasalana foana ny fanatsarana avy aminareo mpamaky tsirairay.

Mametraka ny mandram-pihaona indray.

Filoha RAZAFIMANDIMBY Andrianjaka Rado
SOKY Mahavatra

Fizarana I.- Famaritana ankapobeny

Famaritana

Maro ny famaritana azo raisina entina ilazana ny Lasy, saingy hofehezina tsika amin'ny hoe fitobiana amin'ny faritra iray, ivelan'ny toerana mahazatra ao anatin'ny fotoana maharitra na tsia.

Miainga amin'ny foto-kevitra entina manatanteraka ny lasy dia misy lasy maromaro ireto izay omentsika eto ny famaritana ankapobeny momba azy:

- **Lasy manabe:**

Lasy izay atao mba ho fampitana fanabeazana amin'ny endriny samihafa.

Mety hita anatin'ity karazany iray ity ihany koa ny lasy samihafa tahaka ny lasy fifaninanana, sns

- **Lasy fanofanana:** Lasy natokana hanatanterahana fiofanana ireo olondhibe miandraikitra ny fanabeazana eo amin'ny fikambanana.

Isaky ny fikambanana skoto mifanaraka amin'ny tetipiofanana misy ao dia samy manana ny anarana omeny ireny lasy ireny.

Ohatra (raha tsy efa nisy fanavaozana):

- Eo amin'ny Antily dia ahitana ny Lasy Tsiry, Lasy Ketsa, Lasy Salohimbary,...
- Eo amin'ny Tily dia ahitana ny Lasy Fanomanana, Lasy Fanaterana, Lasy Ravinala,
- Eo amin'ny Mpamakilay dia ahitana ny Lasy Posakandro, Tahala Haikanto, Lasin'ny Mpanabe,
- Eo amin'ny Mpanazava dia ahitana ny Lasy Mamontsina, ny Lasy Mamony, Lasy Mamelana, sns,...

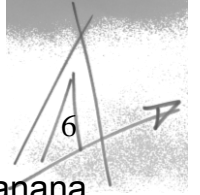
- **Lasin'asa:**

Lasy izay atao ho fanatanterahana hetsika na asa manokana ho an'ny faritra fitobiana sy ny faritra manodidina. Zo sokajiana anatin'ity fitsinjarana iray ity ihany koa ny lasy fitoriana samihafa.

Ireo karazana lasy fahita anivon'ny Skotisma

Tarafina amin'ny faharetany

- **Lasy fisindana:** Lasy tanterahana anatin'ny faran'ny herinandro (Sabotsy/Alahady), izany hoe maharitra roa andro.
- **Lasy tselatra:** Lasy tanterahana anatin'ny 3 na 4 andro raha be indrindra.
- **Lasy lehibe:** Lasy maharitra 5 andro ka hatramin'ny 7 andro (10 raha betsaka) ho an'ny ankizy ao amin'ny sokajin-taona voalohany (6 ka hatramin'ny 10 taona); ary 7 ka hatramin'ny 20 andro ho an'ny ankizy ao amin'ny sokajin-taona zokiny (11 taona – 21 taona). Atao amin'ny

ankapobeny famehezana ny taom-pitaizana iray ho an'ny fikambanana sasany, ho an'ny hafa dia fotoana maharitra enti-mandrefy ny ezaka samihafa vita. Mety ihany koa anefa atao hamitana ezaka lehibebe kokoa noho ny fanao andavanandro.

Tanterahana amin'ny ankapobeny mandritry ny fotoam-pialan-tsasatra lavalava ny lasy lehibe. (paska, fialan-tsasatra lehibe ny volana aogositra-septambra, noely,...).

Mifanaraka amin'ny sehatra manantanteraka

- Sehatra iraisana:
 - Lasy iraisam-pirenena: Lasy karakarain'ny rafitra iraisam-pirenena eo amin'ny fikambanana. Mety ho fanofanana, mety ho fihaonamben'ny tanora tahaka ny "Jamboree" na ny "Moot" sy ny sisa,...
 - Lasy Nasionaly: Lasy omanin'ny rafitra nasionalin'ny fikambanana ary amin'ny ankapobeny misokatra ho an'ny mpikambana rehetra ao aminy. Arakaraky ny zavatra atao ao anatin'ny sy ny antom-pisiany ny andinindiny momba azy: mety ho lasy fanofanana ho an'ny tompon'andraikitra, mety ho fivoriamben'ny tompon'andraikitra eo amin'ny fikambanana tahaka ny Pow Wow, mety ho lasy fahatsiarovana tahaka ny Lasin-jobily isan-tokony, sy ny sisa,
 - Lasim-paritany (diosezy, provinsialy, sns,...): izay mitovy foto-kevitra amin'ny eto ambony fa ny sehatra anatanterahana no iavahana.
 - Lasim-pivondronana: Lasy izay tanterahan'ny skoto rehetra mpiray fivondronana eo amin'ny toerana iray. Fanao indrindra indrindra *ho an'ny Fivondronana vao misokatra sy amin'ny fotoan-jobily*
- Sehatry ny beazina:
 - Lasin-tsokajy^(LB): Lasy izay iarahan'ireo ankizy beazina mpiray sokajy/tarika/fokonolona (olona 4 ka hatramin'ny 8) manatanteraka amin'ny faritra iray. Maharitra 3 ka hatramin'ny 5/7 andro ary mahaleo tena. Tanterahana in-drainy mandeha isan-taona amin'ny ankapobeny.
 - Lasin-tsampana (lasin'ny andiany, lasin'ny mpiray tafika, lasin'ny mpiray antoko, ...) izay iarahan'ny ankizy rehetra mpiray sampana tanterahana eo ambany fiahian'ireo mpanabe azy

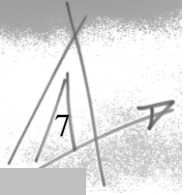
Tarafina amin'ny endrika isehoany:

- ☛ Lasy mitoetra
- ☛ Lasy mifindrafindra: Lasy tanterahana anatin'ny fotoana mitohy (ohatra 10 andro) saingy hitetezana faritra maro.

Misy ihany koa karazana lasy izay tsy dia fanao firy eto Madagasikara kanefa mety hita amin'ny faritra ivelany any ampitan-dranomasina (iniana tsy adika ny hevinteny mba tsy hahavery ny hevitra: Lasy ambony rano (ambony zahatra,...), vélo-camping, canot-camping, camp-chantier, camp à skis ou en raquettes, jamboree ou moot, sns. ^(C)

^(LB) Lasin-tsokajy, lasim-pokonolona, camp de patrouille...

^(C) in Module Camp. Scout de Canada

Antom-pisian'ny lasy

Singa amin'ny fomba fanabeazana skoto

Isan'ny singa iray anatin'ny fomba fanabeazana skoto ny fanomezana sehatra ny tanora hifandray betsaka amin'ny Natoria sy ny Ankalamanjana ; endrika iray ahafahana mahatanteraka izay ny lasy.

Fotoana malalaka ahafahana manao ezaka mivaingana lehibebe kokoa

Voafetra ihany ny fotoana ivelaran'ny tanora anatin'ny skotisma eo amin'ny faritra misy azy isan'andro: tapakandro Asabotsy na ny Alahady isan-kerinandro). Misy anefa sahanasa^(sah) sasany *Ohatra: asa fanentanana faritra amin'ny endriny samihafa, asa fitoriana, sahanasa famokarana,...sns*

Tsapa ihany koa fa ivoahan'ny maha-izy azy ny tanora, sy izarany mamokatra sehatra vaovao tsy mahavantana azy ka ahafahany mivoatra, ny fiatahany faritra mahazatra azy.

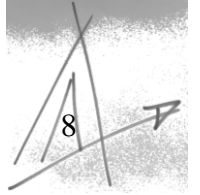
Fandrefesana ezaka

Natao ho famehezana ny vita na koa ny fandrefasana ny efa tafita na tsia nandritry ny taona ihany koa ny lasy.

Sehatra malalaka

Azo raisina ho isan'ny fialam-boly manokana ihany koa ny Lasy eo amin'ny sehatra samihafa, (ohatra ny mpianakavy).

^(sah) sahanasa, aktivite, activité, hetsika, fihetsiketsehana,...

Fizarana II.- Fiomanana mialoha ny lasy

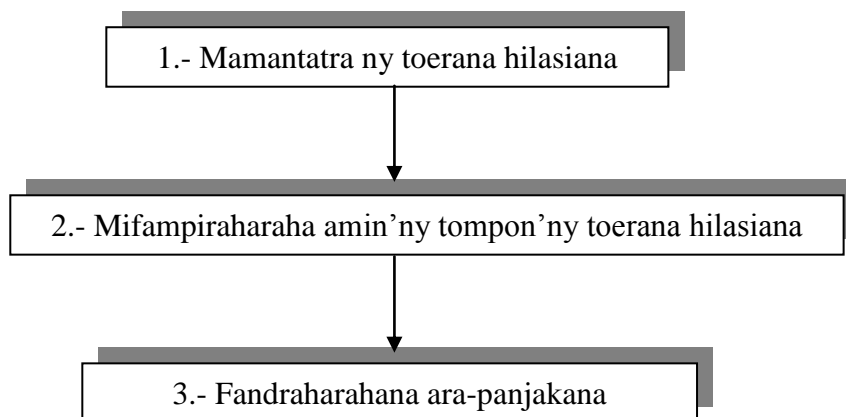
Tsy azo atao
an-
tsirambina ny
fanomanana
lasy iray

Vao manomboka ny taom-pitaizana iray dia tokony ho efa voafaritra mazava ireo fotoana samihafa atokan'ny fikambanana anatanterahana lasy samihafa, na inona na inona endriny. Ezahana mihitsy aza ny mamaritra ny toerana samihafa anatanterahana izany ahafahana miatrika ny fanomanana samihafa na ara-pandraharahana, na ara-panabeazana, ny ara-pitaovana, sns..

Voasoratra mazava amin'ireo fandaharana herintaona rafetin'ny tompon'andraikitra isan-tokony ireo lasy samihafa ireo.

Misy dingana maro ny fanomanana lasy iray izay fehezina araka izay voambara amin'ny takelaka manaraka rehetra eto aoriana.

a.- Fanomanana toeram-pilasiana (Pré-camp)

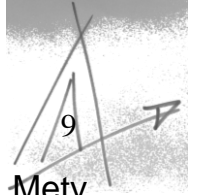

Fisafidianana ny toerana hilasiana

1
Mamantatra
ny toerana
hilasiana

Ho an'ny sokajin-taona 6 ka hatramin'ny 11 taona, izay hoe ireo anatin'ny sampana zandriny indrindra dia ireto fepetra fototra telo ireto no tsy maintsy indray eo hatrany:

- ☛ Misy toerana misy azo itobiana (tranon'olon-tsotra, trano sekoly, fiangonana, ...),
- ☛ Misy toerana ahafahana midio tsara,
- ☛ Misy ankalamanjana malalaka azo anaovana sahanasa^(*)

Ho an'ny sampana zokiny kosa dia ankalamanjana tanteraka no filasiana. Mety ho azo tanterahana amin'ny toerana hafa ihany koa anefa izany miankina amin'ny vokatra hotratrarina mandritry ny lasy sy ny sahanasa izay hotanterahana.

Fisafidianana toerana raha toa ka efa voafaritra mialoha ny karazana sahanasa hatao mandritry ny lasy

Ireo sahanasa^(*) samihafa izay efa voafaritra mialoha no mamaritra ny toerana hilasiana.

Mety misy karazana sahanasa tsy mifidy toerana, misy kosa karazany hafa izay mitaky toerana manokana.

Ohatra vitsivitsy no atolotra ho amin'izany:

SAHANASA HATAO	Toerana ilaina tadiavina
Sahanasa manome vahana ny famokarana, sy ny fampiasana ny tana	Toerana misy akora azo ampiasaina (hazo, bozaka, bararata, zozoro,... sns)
Sahanasa mifantoka amin'ny fampivelarana ny vatana ohatra	Toerana misy tany malalaka, misy rano (raha hanao lomano ohatra, ...), misy havoana sy tendrombohitra (raha misy sahanasa mifandraika amin'izany)

Ity fijery iray ity no mety kokoa ho an'ny sokajin-taona zokiny^(**) izay efa nisafidy tetiLahasa na lahasa ho tanterahana.

Fisafidianana toerana raha mbola tsy voafaritra mialoha ny karazana sahanasa hatao mandritry ny lasy

Ny vokatra hotratrarina no efa voafaritra mialoha.

Azo atao fotsiny amin'izao no tonga dia mamaritra toerana iray avy hatrany.

Tsara raisina ho fomba fiasa fisafidianana ity atolotra eto ambany ity :

Taona	Halavirana	Karazana toerana
Voalohany	Akaiky	Toerana be famokarana fototra, misy famokarana ara-indostria
Faharoa	Lavidavitra	Toerana mana-tantara
Faha-efatra	Lavitra	Toerana misy ranomasina

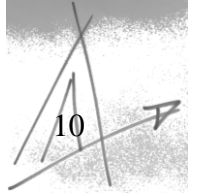
Dia ireo hatrany no ifandimbiasana amaritana ny toerana.

Tsy maintsy jerena hatrany mantsy ny enti-manana sy ny tiana hahatongavana ary dia ampirindrana ireo.

Tsy dia mahaso, ary sakana ho an'ny fahafahan'ny maro ny famaritana toerana lavitra izay hampiakatra ny fandaniana, ka ho lasa vesatra ho an'ny tsirairay sy ho an'ny fikambanana.

^(*) sahanasa, aktivite, fihetsiketsehana,...

^(**) Mpiandalana, Rodona, Afo,... sns

Ny zavatra atao amin'ny famantarana ny toerana

Ireto avy ny zavatra mila jerena amin'ny famantarana ny toerana izay ilasiana:

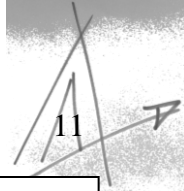
- Toetoetry ny toerana: tany malalaka, faritra misy zava-maniry,
- Ny faritra tena hitobiana: faminavinana avy hatrany ny tena hitobian'ny lasy,
- Fantsakana: toerana misy azy, ny fahadiovany
- Faritra mila tandremana: mety handratra, fady,...
- Ny fomba amam-panao eo amin'ny toerana

Ireo singa hafa mila fantarina mahakasika ny toeram-pilasiana

- Toeram-pitsaboana akaiky indrindra na toerana ahitana Mpitsabo, toeram-pivarotana fanafody
- Tsena sy ny Vokatra, ary ny vidin'entana fampiasa andavanandro,
- Toerana misy "Fiantsoana an-tariby"
- Toerana azo ampitana hafatra maika,
- Zandarimaria na ny Kartie Mobily

Ny fitaovana ampiasaina

- Fanadihadiana toerana (fikirakira lah. [F-010/FANTA](#))

FANADIHADIANA TOERANA LASY (Lah. 010/FANTA)

1.- Famaritana ankapobeny ny toerana

Faritany:

Komiona:

Fokontany:

2.- Famonjena ny toerana

- Taxi-brousse/Lakana (1) (2)
- Saran-dàlana mandroso sy miverina: (2)

3.- Filazalazana ny Toetoetry ny Toerana

3.1.- Toetoetry ny toerana

- Tany ngazana/Tany malalaka/Tany misy hazo vitsy/Tany rakotra ala (1)
- Zava-maniry eo aminy: Hazo/Bozaka/..... (1) ⁽²⁾
- Mikasika ny zava-maniry eo aminy (hazo, bozaka,...): AZO AMPIASAINA/TSY AZO AMPIASAINA (1)

3.2.- Fantsakana

- Renirano/Loharano/Farihy/Tanimbary/Vovo/Paompy Jirama/Paompy Fokonolona (1)
- Ampiasaina miaraka amin'ny Mponina : ENY/TSIA (1)
- Azo idiovana : ENY/TSIA (1)
- Azo sotroana avy hatrany : ENY/TSIA (1)
- Raha rano lehibe, azo androana/azo ilomanosana (1)

3.3.- Ny faritra tena hitobiana

- Anaty trano/Ankalamanjana (1) (2)
- Akaiky tanàna/Lavitra tanàna (1). Elanelana amin'ny tanàna akaiky indrindra : (2)

3.4.- Faritra mety hamao-doza:

Karazan-javatra mampiahiahy	Toerana misy azy

4.- MAHAKASIKA NY FIARAHA-MONINA

4.1.- Ireo olona mila/azo ifandraisana akaiky eo an-toerana

Andraikiny	Anarany	Adiresy	Telephone raha misy
Filohan'ny fokontany			
Filoham-pokonolona			
Mpitondra Fiangonana			
Filohan-tsekoly			
..... (2)			
..... (2)			

4.2.- Tsena sy ny Vokatra, ary ny vidin'entana fampiasa andavanandro,

Misy tsena: ENY/TSIA (1) - Lavitra/Akaiky (1) - Halavirana miainga amin'ny lasy
..... (2)

Vidin'entana fampiasa andavanandro:

Karazany	Vaovao isan'andro sa tsia	Vidiny	Karazany	Vaovao isan'andro sa tsia	Vidiny
Vary			Vokatra hafa (2)		
Hena omby		 (2) ¹		
Hena kisoa		 (2) ¹		
Saosisy		 (2) ¹		
Toto-kena		 (2) ¹		
Voa maina		 (2) ¹		
Anana		 (2) ¹		
Ovy		 (2) ¹		

4.3.- Misy toeram-pitsaboana: ENY/TSIA (1) - Fivarotana Fanafody (1)**5.- Zavatra mila tandremana eo amin'ny Toerana****5.1.- Fomba amam-panao eo amin'ny faritra:****5.2.- Zavatra fady:**

Misy Fady/Tsy misy ⁽¹⁾fadifady eo amin'ny toerana izay hilasiana

Raha misy dia ireto izany:

Karazany	Toerana

6.- Fampivoarana ny fiaraha-monina azo atao

Karazana asa firotsahana na fampivoarana azo atao eo amin'ny faritra:

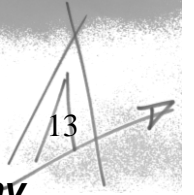
Karazany	Toerana	Vinavinaina sa angatahan'ny Mponina

7.- Fanamarihana malalaka hafa

Daty nanaovana ny "Fanomanana ny toerana hilasiana":

Ny nanao ny fanomanana:

Anarana sy sonia

Tsy azo atao ny milasy amin'ny faritra tsy nahazoana alalana amin'ny topony.

2

Mifampiraharaha
amin'ny
tompon'ny
toerana

Mila mifampiraharaha amin'ny topon'ny tany izay ilasiana ny topon'andraikitry ny Lasy ary **raketina mazava anatin'ny taratasy** izany fifanarahana izany. Voarakitra anatin'io taratasy io avokoa ny fitandremana samihafa, na koa ny fahalalahana omen'ny topon'ny tany (Ohatra hoe : Mahazo manapaka hazo, na koa ny mifanohitra min'izany, ...).

Dika **roa** (02) hatrany ny taratasy izay atao (Jereo fikirakira [F-011/FIT](#)) ka ny dika iray mijanona ho an'ny topon'ny toerana ary ny dika iray miverina ho fitaovana am-pelatanan'ny topon'andraikitra hitarika ny lasy.

TARATASY FANOMEZAN-DALANA avy amin'ny topon'ny toerana hilasiana (F-011/FIT)

Izaho
Monina ao
Tompon'ny kara-panondro lah.....
Dia milaza marina fa topon'ny tany/toerana/trano ao
ary **manome alalana ny**

Fikambanana.....
Avy ao
Hanao lasy eo amin'io tany/toerana/trano io ny ka hatramin'ny

Ireto no Fepetra angatahiko amin'ireo mpilasy:

- 1.-
- 2.-
- 3.-

Fanomezana alalana manokana raha misy zavatra ny tany:

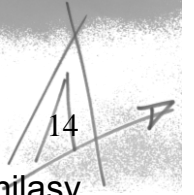
(Marihan'ny topon'ny tany eto raha azo ampiasaina na tsia ny zava-maniry, na hazo na zavatra hafa hita eo amin'ny toerana)

Fanamarihana hafa raha misy:

Daty:

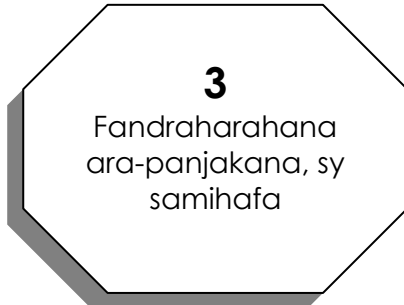
Ny Tompon-tany/trano/toerana

Ny Tompon'andraikitry ny sampana

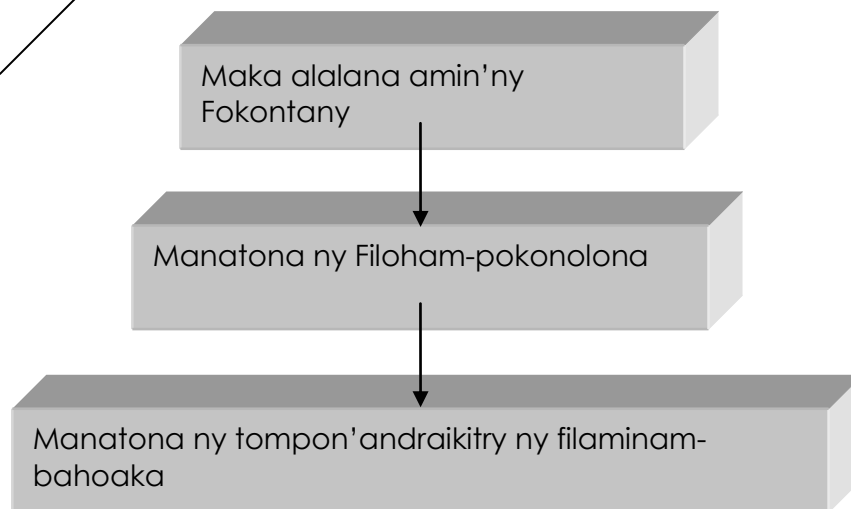
Anisan'ny tsy maintsy ampiarahana amin'ireo taratasy fangatahana alalana hilasy ity taratasy avy amin'ny tompon'ny tany ity.

☞ Tokony ho fantatry ny tompon'andraiki-panjakana eo amin'ny toerana hilasiana ny fisian'ny mpilasy eo.

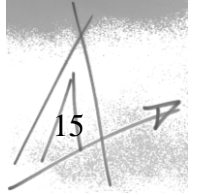

Ireto avy ny sokajin'olona iantefan'ny fangatahana hilasy:

- Ny fokontany
- Ny mpitandro ny filaminana: kartie Mobily, Tobin'ny zandary

Manao taratasy dika roa (02) hatrany ny tompon'andraikity ny lasy (Jereo fikirakira laharana [F-008-FIT.](#)), ka ny dika iray mijanona amin'ny tompon'andraiki-panjakana ary ny iray koa (izay efa nomarihan'ny tompon'andraiki-panjakana) dia miverina ho isan'ny fitaovan'ny mpitarika lasy.

**FANGATAHANA ALALANA HILASY EO AMIN'NY
FARITRA IRAY
(Lah. F-008/FiT)**

FIKAMBANANA
Fivondronana
Sampana

Antananarivo faha-

Ho an'ny Filohan'ny Fokontany/Sekoly
Eto

Antony: Fangatahana alalana hilasy

Tompoko,

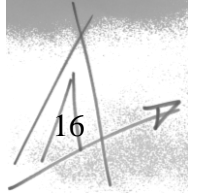
Voninahitra ho anay tompon'andraikitra ny fanabeazana tanora ao amin'ny Fivondronana Mpamakilay no mangataka ny hamoram-ponao mba hanome alalana ireo tanora beazina anivon'ny fivondronana, mba hilasy eto amin'ny fokontany izay iadidianao ny ka hatramin'ny
Miisa ... eo ho eo ny Mpilasy izay eo ambany fitarihan'ireto Tompon'andraikitra itreto:

Raisinay andraikitra ny fitandroana ny filaminana eo amin'ny faritra izay anatanterahanay izany lasy izany.

Raiso tompoko, ny haja ambony atolotra anao.

Amin'ny anaran'ny Fivondronana

Ny Mpiandraikitra

☞ Fifandraisana amin'ny Mpiara-monina amin'ny toerana hilasiana

Mety, ny mifandray mialoha amin'ny mponina manodidina, indrindra ireo loholona na zokiolona eo an-toerana ho fanomezana haja ny faritra sy ahafahana miomana ihany koa amin'izay mety ho asa firotsahana azo atao.

Mety ihany koa ny mamantatra ny mahakasika ny tanora samihafa eo amin'ny faritra ahafahana mibanjina avy hatrany izay mety ho fampandrosoana ny fikambanana eo amin'ny faritra. Azo vinavinaina mialoha mantsy amin'izay izay mety fifanakalozana azo atao amin'ireny tanora ireny.

☞ Fifampiraharana amin'ny tompon'andraikitra skoto eo an-toerana

Raha misy fiovana faritany ilasiana dia tsara mahafantatra izany izay tompon'andraikitra skoto mitantana ny faritra.

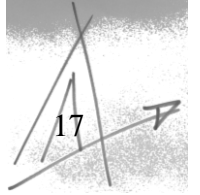
Inona no atao?

Fihaonana mivantana no atao ka ifampidinihana amin'ny tompon'andraikitra skoto eo amin'ny toerana. Mety indrindra ihany koa ny mametraka taratasy efa omanina mialoha filazana mahakasika ny lasy, sy ny fizotrany ankapobeny.

b.- Tatitry ny fanomanana ny toerana

Ireto taratasy manaraka ireto dia indray miaraka no raisina ho tatitry ny fanomanana ny toeram-pilasiana:

- Filazalazana mahakasika ny toerana hilasiana
Fanadihadiana toerana (fikirakira lah. [F-010/FANTA](#)) –eo ambony-.
- Sarin-tany mikasika ny toerana
(fikirakira lah. [F-011/FANTA](#))

SARIN-TANY TOERANA LASY (Lah. 011/FANTA)

Ireto avy no mila hita sy voaraikitra anatin'ny sarin-tany Toerana hilasiana:

Làlana

- Làlana Nasionaly fiaviana (Route nationale)
- Làlana lehibe mankeo amin'ny faritry ny lasy
- Làlana mifandray amin'tanàna manodidina

Ifandraisana

- Ny tsena
- Ny tanàna manodidina
- Ny tobim-pitsaboana akaiky
- Ny tobin'ny mpitandro filaminana
- Ny Fiangonana,...

Lasy

- Vavahady fidirana
- Saina isan-karazany,
- Toerana misy ny tobin'ny fiandraiketana
- Toerana hisy ny mpilasy tsirairay avy
- Toerana misy ny fantsakana
- Toerana hisy ny fidiovana isan-karazany raha ilaina
- Toerana mila fitandremana

d.- Fifandraisana amin'ny ray aman-dreny

Mpiara-miasa hatrany ny ray aman-dreny amin'ny fanabeazana ny zanany. Tokony ho fantany tsara araka izany izay rehetra mahakasika ny zanany eo amin'ny fiainan'ny fikambanana.

Eo amin'ny fiandohan'ny taom-pitaizana dia efa ampahafantarina ny ray aman-dreny ny fandaharan'asan'ny sampana mandavantaona. Ampitaina eo avy hatrany ny vinavinan'ny fotoana sy ny toerana izay anaovana ny lasy mandritry ny taom-pitaizana.

Iray volana mialoha ny lasy iray, farafahatarany dia tokony ho efa eo ampelànan'ny ray aman-dreny avokoa ny andinindininy, mahakasika izay lasy hataon'ny zanany: ny zavatra omanina samihafa,

Endrika roa no mety isehoan'izany: taratasy ifampitana (Jereo Fikirakira [F-012/FIT](#)), na fitsidihana ray aman-deny mivantana (saingy na ity faharoa aza dia mety foana ny mametraka taratasy hatrany).

FAMPANDRENESANA RAY AMAN-DRENY

(Lah. F-012/FIT)

Fikambanana

Fivondronana

Sampana.....

Antananarivo faha-.....

Ho an'ny ray aman-drenin'i

Lah.... /.../.../Fiv....

Ry havana,

Ho aminareo mandrakariva anie ny fahasoavan'i Jesosy Kristy Tompontosika.

Ampahafantarina isika ray aman-dreny fa ny sampana dia hanatanteraka lasy

Fisindana/Tselatra/Lehibe izay fanao isan-taona eo amin'ny fikambanana ny ka hatramin'ny izao any

Toa izao ny andinindininy:

Fiaingana : @ora eo

Fiverenana : @ora eo

Saran-dalana sy Saran-dasy :

Zavatra entin'ny tsirairay :

1.- **Fitaovana fitondra milasy** : Fanamiana, Firakotra, Fitafiana samihafa (Fitena, fitondra matory, akanjo mafana ...), Fitaovana fidiovana, fitaovana fihinanana, fanoratana, Baiboly sy Fihirana, ...

2.- **Fitaovam-piasan'ny** enina/tarika/sokajy/Fokonolona: Tady isan-karazany, angady, vilany, famaky, lambahoany, Trano lay, ...

3.- **Tohana famenony**:

Sakafo hariva

Vary manta Kapoaka

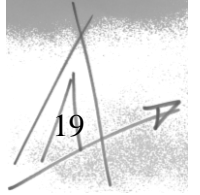
Voamaina Kapoaka

FANDAMINANA ANKAPOBENY:

- Ny ray aman-dreny rehetra dia tsy maintsy mameno ny tapakila etsy ambany ary mamerina izany farafahatarany ny any amin'ny Mpiandraikitra.
- Ny saran-dalana sy ny saran-dasy dia aloa mialoa amin'ny Mpiandraikitra raha tara indrindra,
- Ny ankizy milasy rehetra dia manana carnet iray izay iraketany miaraka amin'ny ray aman-dreny ireo entana manokana rehetra izay entiny milasy. Asiana marika manokana ny entan'ny tsirairay.
- Ny ankizy tsirairay dia samy mitondra izay fanafody ilainy manokana ary ampahafantarina ny Mpiandraikitra izany,
- Ny ankizy tsirairay dia manao fizaham-pahasalamana mialoha ny lasy ny, ao amin'ny ora.

Dia manao veloma indray amin'ny anaran'ilay Tia antsika.

Ny Mpiandraikitra

Raha misy zavatra hihatra manokana amin'ny zaza iray anatin'ny lasy izay atao: **ohatra fampanaovana fanekena, fiakarana sampana**, dia tsy maintsy misy fihaonana amin'ny ray aman-dreny mialoha hifampidinihana ny fiomanana amin'izany.

Marihana, fa tsy maintsy mahazo ny fankatoavan'ny ray aman-dreny ny zaza vao mahazo milasy. Takiana araka izany ny famerenan'ny ray aman-dreny ny tapakila izay fenoiny manamafy ny fanekeny handefa ny zanany hilasy.

Izahay ray aman-drenin'i,
sampana, dia Manaiky/Tsy manaiky ny handehanan'ny zanakay hilasy
any

Anarana sy Sonian'ny ray

Anarana sy Sonian'ny renny na Mpianoka

e.- Fanomanana ny vondrona

Miankina amin'ny vokatra hotratrarina any an-dasy, sy ireo sahanasa efa nofaritana ho amin'izany dia mampiomana ny tompon'andraikitry ny sokajy tsirairay ny Mpiandraikitra^(*) amin'ny filan-kevitra ny sampana.

Ampahafantarina ireo lohan-tsokajy^(LB) samihafa ireo:

- Ny toetoetry ny toerana hilasiana,
- Ny fitaovana samihafa takian'ny toerana sy ny takian'ny sahanasa,
- Ny hotratrarina amin'ny ankapobeny amin'ny lasy,

Mba ahafahany miomana sy mirotsaka amin'izany.

f.- Fanomanana ny fitaovana ho amin'ny Lasy: ankizy, fiandraiketana

Fanomanana ny fitaovan'ny ankizy

Fijery ankapobeny:

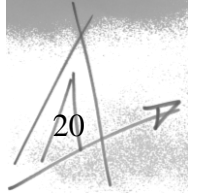
Tsara ny ananan'ny ankizy rehetra fitaovana fitondra milasy izay azy manokana ka ho fitondrany hatrany rehefa mivoaka.

- Ny entan'ny ankizy tsirairay dia asiana marika manokana avokoa.
- Manana karine kely iray ny ankizy tsirairay rehefa milasy. Soratana ao anatin'io karine io avokoa ny fitaovan'ny tsirairay.
- Raha vao tonga eo amin'ny lasy **dia amarinina tsirairay avokoa aloha**, ny entan'ny mpilasy rehetra mialoha ny amonjen'ny tsirairay ny tanàny.
- Tsara indrindra raha efa ampahafantarina mialoha ny ray aman-dreny amin'ny fiandohan'ny taom-pitaizana, ny fitaovana ilain'ny zanany rehefa hilasy, mba ahafahan'ny tsirairay miomana mialoha.

Ireto avy ireo fitaovana ankapobeny fitondra milasy

^(*) Mpiandraikitra, Mpiandraikitra tafika, sefo, sefotenina,...

^(LB) Lohan-tsokajy, Loholona ho an'ny hafa, Benitany ho an'ny sasany = chef de patrouille

Kojakoja andavanandro

- Kitapo fitondra milasy: Barda, izay sady mafy no afaka mahazaka ny fifampikasohana amin'ny faritra maro izay aleha,
- Fanamiana,
- Firakotra,
- Fitafiana samihafa: Fitena, fitondra matory, akanjo mafana ..., akanjo fiarovana amin'ny orana raha amin'ny andro fahavaratra, atin'akanjo samihafa,
- Fitaovana fidiovana sy fikojakojana tena: savony, borosy nify, dentifrice, fihogo, fitaratra kely, lamba famaohana
- Fitaovana fihinanana: vilia, sotro, kaopy,...

Fitaovana fiasana

- Karatra maha-mpikambana,
- Kojakoja fanoratana,
- Baiboly sy Fihirana,
- Antsipika kely iray,
- Tadikely,...
- Lambahoany,
- Lampy sy labozia,
- Lafika fatoriana,
- Miampy izay fitaovana hafa ampitondrain'ny mpiandraikitra

Fanomanana ny fitaovan'ny mpiray sokajy^(*)**

Fijery ankapobeny:

Mila manana ireo fitaovana manokana fitondra milasy izay azy manokana ka ho fitondrany hatrany rehefa mivoaka, ny sokajy^(***) rehetra.

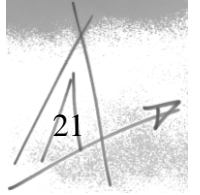
- Ny entan'ny isan-tsokajiny^(***) tsirairay dia asiana marika manokana avokoa.
- Manana karine kely iray ny sokajy^(***) tsirairay rehefa milasy. Soratana ao anatin'io karine io avokoa ny fitaovan'ny sokajy^(***) tsirairay.
- Raha vao tonga eo amin'ny lasy **dia amarina tsirairay avokoa tahaka ny entan'ny mpilasy tsirairay ny entan'ny sokajy^(***)** mialoha ny amonjen'ny tsirairay ny tanàny.
- Amin'ny fiandohan'ny taom-pitaizana, ny sokajy tsirairay dia efa ampahafantarina (na mamantatra) ny fitaovana ilainy, ary dia anjaran'ny isan-tsokajy no miomana mialoha sy manao ny fanangonana.

Ireto avy ireo fitaovana ankapobeny fitondra milasy izay azon'ny mpiray sokajy avy hatrany ny manao ezaka hahazoana izany mba hisian'ny fitoviana:

Kojakoja andavanandro

- Kitapo fitondra milasy,
- Fanamiana,
- Fitafiana samihafa manokana
- Fitaovana fihinanana: vilia, sotro, kaopy,...
- Fitaovana fahandroan-kanina: vilany isan-karazany, siny, zinga, koveta,...

^(***) isaky ny enina, tarika, isan-tsokajiny, isam-pokonolona,...

Fitaovana fiasana

- Trano lay
- Kojakoja fanoratana,
- Baiboly sy Fihirana,
- Tady isan-karazany,...
- Lambahoany,
- Lafika fatoriana,
- Angady, Famaky, antsibe, (tsofa, maritoa,.... Arakarakany ny lasy)
- Miampy izay fitaovana hafa ampitondrain'ny mpiandraikitra

Fanomanana ny fitaovan'ny fiandraiketana

Fijery ankapobeny:

Misy karazany telo ny fitaovana samihafa mahakasika ny fiandraiketana:

- Eo ny fitaovana mahakasika ny tenany manokana izay itoviany amin'ny mpilasy rehetra (jereo a.2)
- Eo ny fitaovana samihafa ilain'ny fiaraha-miainan'ny fiandraiketana (jereo b.3)
- Eo ireo fitaovana ilaina amin'ny fanaraha-maso ny tsirairay,
- Eo ireo fitaovana takian'ny sahanasa hatao mandritry ny lasy

Ezahana ihany koa ny fitaovan'ny fiandraiketana mba hameno ny fepetra voafaritra araka izay voalaza eto ambony.

Ireo fitaovana ilaina ankapobeny

Ivelan'ireo voafaritra eo ambony dia misy hatrany ireo fitaovana na fikirakira samihafa tsy tokony hadinoina ary entina amin'ny lasy:

- Ireo fahazoan-dàlana samihafa,
- Fitaovana anaovana ny fanaraha-maso ny tsirairay,
- Fitaovana ampiasaina amin'ny fifampitan-kafatra (tableau d'affichage),

Ireo fitaovana takian'ny sahanasa hatao mandritry ny lasy

Rehefa voatsangana ny fandaharan-tsahan'asan'ny lasy dia mila vitaina mialoha ihany koa ny soritsoritsahanasa ⁽¹⁾ rehetra mba ahafahana mahafantatra ireo akora samihafa mety ilaina mandritry ny lasy, sy izay mety ho fitaovana hafa takian'izany.

- Trano lay
- Kojakoja fanoratana,
- Baiboly sy Fihirana,
- Tady isan-karazany,...
- Lambahoany,
- Lafika fatoriana,
- Angady, Famaky, antsibe, (tsofa, maritoa,.... Arakarakany ny lasy)
- Miampy izay fitaovana hafa ampitondrain'ny mpiandraikitra

⁽¹⁾ fiche technique

g.- Fanomanana ny fitaterana

Miankina amin'ny vokatry hotratrarina amin'ny lasy, sy ny endriky ny lasy amin'ny ankapobeny ny famaritana ny karazam-pitaterana izay am-piasaina.

Iray volana mialoha ny lasy ihany koa dia tsara ho efa fantatra ny mahakasika ny fitaterana.

Raha fiara manokana no alaina dia tsara ny manao "taratasy fifanarahana manokana amin'ny fiara".

TARATASY Fifanarahana amin'ny Mpitatitra (F-015/FIT)

Andaniny Mpitatitra

Anarana....., monina ao

Tompon'ny kara-panondro lah....., tompon'ny fiara laharana

.....

Ankilany Mpampiasa fiara

Izay voasolo-tenan'i

Monina ao, tompon'ny kara-panondro lah

.....

misolo tena ny Fikambanana....., avy ao

.....

Dia mifanaraka araka izao

1.- Ny Tompon'ny fiara dia manaiky ny hitondra ny

Izay misy mpikambana (isa)

Any Ny

(mandroso), ary miverina ny

2.- Ny mpampiasa fiara dia

mandoa saran-dàlana mitentina (1)

Na miantoka (1)

Ho fanamafisana izao fifanarahana izao ny mpampiasa fiara dia efa nandoa ampaham-bola mitentina (1)(2)

Samy tompon'andraikitra ny roa tonta, ary miara-manao sonia eto ambany.

Atao izao taratay izao mba ampiasaina amin'ny fotoana rehetra ilàna izany

Fifanarahana, natao dika 02, androany

Ny tompon'ny fiara

Ny mpampiasa fiara

(1) Tsipiho izay tsy izy

(2) Fenoy raha misy

h.- Fanomanana ny mpilasy: fizaham-pahasalamana, karatra,...

Ampiarahana amin'ny fangatahan-dàlana hilasy ny **lisitry ny mpikambana** izay handeha hilasy. Amafisina ihany fa ireo tanora nahazo ny fankatoavan'ny ray aman-dreniny ihany no mahazo entina milasy, ka raiketina anatin'ny lisitra.

Lisitra roa farafaharatsiny no atao, ka ny iray tazonin'ny Mpiandraikitra, ary ny iray kosa apetraka ho an'ny tompon'andraikitra eo amin'ny fivondronana. (Mety hiampy fahatelo ihany koa raha mila omena ny fikambanana fototra).

Ireto fepetra ireto no tsy maintsy jerena vao azo alefa milasy ny ankizy iray:

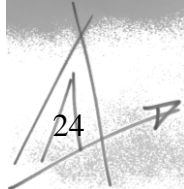
Fepetra tsy maintsy feno vao azo alefa milasy ny ankizy

=

- Nahazo ny fankatoavan'ny ray aman-dreny,
- Nahazo alalana tamin'ny fizaham-pahasalamana izay natao tamin'ny mpikambana tsirairay,
- Manana karatra ara-dalàna (nahaloha ny adidy fandoa isan-taona izany hoe efa nahaloha ny "fiantohana ihany koa")

Mila omanina mialoha ihany koa ny fitaterana

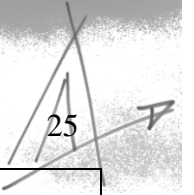
Fizarana III.- Ny tetibolan' ny Lasy sy ny famoriam-bola ho amin'izany

Ny teti-bolan'ny lasy

Vao miandoha ny taom-pitaizana dia tokony ho efa voavinavina ny mahakasika ny fandaniana samihafa izay hatao eo amin'ny isan-tsampana.

Mba ahafahana manangana ny teti-bolan'ny lasy dia indro misy lasitra ([F-003/FIT](#)) iray izay efa mamahavaha ireo singa samihafa amin'izany:

ANTONY	MIDITRA			ANTONY	MIVOAKA		
	Isa	Anjaran'ny Iray	Totalibe		Isa	Sandan'ny Iray	Totalibe
1.- Fandraisana anjaran' ny ankizy (ray aman-dreny)				1.- Fandraharahana			
				Fanomanana Lasy			
				Fanomanana toerana,			
				Fampahafantarana (ray aman-dreny,...)			
2.- Fandraisana anjaran'ny Sampana				2.- Fitaterana			
				2.1.- Fivondronana - Toeran'ny lasy			
				2.2.- Fivivezena (Fiantsenana,...)			
3.- Fandraisana anjaran'ny Fivondronana				3.-Sakafo sy ny kojakojanya (+Goûter)			
				2.1.- Sakafo andavanandro			
				2.2.- Goûter			
				2.3.- Mpahandro sakafo			
				2.4.- Fitaovana amin'ny sakafo			
4.- Tohana samihafa				4.- Fampitaovana ny Lasy			
				5.- Tohana fanabeazana			
				5.1.- Filan'ny sahanasa			
				5.2.-Loka samihafa			
				6.- Filana			

				manokana			
				Fitsaboana			
				7.- Fiandry			
<u>TOTALINY</u>				<u>TOTALINY</u>			

Faritana mialoha ny mety ho karazam-pandaniana, ary vinavinaina avy eo ny Lahasaina ho fiavian'ny vola.

Ny Famoriam-bola ho amin'ny lasy

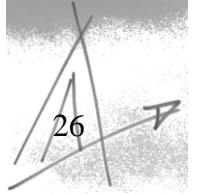
Ampidirina anatin'ny tetibolan'ny sampana mandavan-taona ny fandania mahakasika ny lasy. Ezaka tokony hataon'ny tsirairay mialoha izany.

Ny fahalalana ny fandania mialoha dia ahafahan'ny tsirairay (ankizy, sokajy, tompon'andraikitra) miomana ho amin'izany. Mety hisy araka izany tetika manokana mandavan-taona izay arafitra mba ahafahana manana izay ilaina ho amin'ny lasy.

Mety misy amin'ireo ilaina (fitaovana samihafa ohatra) no azo ikarohana fomba hafa ny ahazoana azy.

Mavesatra ho an'ny tsirairay ny fandania amin'ny lasy raha tsy efa misy fiomanana moaloha.

Fizarana IV.- Fitantanana Lasy

a.- Zara andraikitra amin'ny lasy

Misy fifandaminana mazava mahakasika ny lasy. Mialoha ny lasy, eo ampanomanana mihitsy aza dia efa vitaina ny fitsinjaran'asan'ny tompon'andraikitra samihafa izay hitarika ny lasy. Tsy voatery mifanaraka amin'ny andraikitra tana andavanandro ny fifandaminana amin'ny fitarihana ny lasy. Azo raisina ho toy ny tontolo manokana ny lasy ka amokarana “tontolo nofinofy hafa”^(TN) mihitsy.

Ny andraikitra hafa mety hita anatin'ny lasy ivelan'izay faritana eto dia ifandaminan'ny Mpiandraikitra mialoha mandritry ny fanomanana ny lasy.

Andraikitra iraisana

Andraikitra iraisan'ny Mpiandraikitra rehetra ny manomana sahanasa, mandrafitra ny soritsoritsahanasa^(ST), mitarika sahanasa izay anjarany, na ny miara-mitarika amin'ny hafa miankina amin'ny fifandaminana; na izany aza dia misy kosa ny asa aman'andraikitra hafa sy voafariparitra araka ny voalaza eto ambany.

Andraikitra iraisan'ny Mpiandraikitra ihany koa ny fanaraha-maso ny Mpilasy rehetra, sy ny fivoaran'ny tsirairay.

Ny Filohan'ny lasy

◆ **Fepetra ahafahana miantsooka andraikitra sy fanendrena**

Ny Mpiandraikitra efa nahazo alalana avy amin'ny fikambanana ihany no mahazo mitarika lasy (nahavita faneken'ny Mpiandraikitra ho an'ny MEM, TEM, nahazo alalana ho an'ny fikambanana hafa AIM, FIM, KIM, manana “licence de camp” ho an'ny MiM, ...).

Miainga amin'ny tolo-kevitra ny mpiara-miasa^(MM) no anaovana ny fanendrena. Atolotra ny tompon'andraikitra skoto mahefa eo amin'ny rafitry ny fikambanana izany ary anjarany no manao ny fanendrena ofisialy rehefa manome ny fahazoan-dàlana hilasy, na mialohan'izany koa aza. (Jereo 5 mikasika ny fahazoan-dàlana hilasy)

◆ **Asa aman'andraikitra**

Azo raisina tahaka ny tetiLahasa iray ny lasy ka ny Filohan'ny lasy no tompon'andraikitra voalohany amin'izany. Izy no solontenan'ny fikambanana eo amin'ny lasy. Ireto avy ny andraikiny amin'izany:

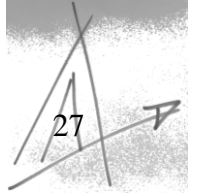
Mialoha ny lasy

- Mitarika ny fandrinan'asa amin'ny fanomanana
- Manao tatitra amin'ny tompon'andraikitra voalohany amin'ny sampana (raha toa ka tsy ny tompon'andraikitra voalohany no filohan'ny lasy)

^(TN) cadre symbolique, fond symbolique

^(ST) fiche technique

^(MM) mpirai-dia, ekipa Mpiandraikitra

Mandritry ny lasy

- Mandrindra ny lasy amin'ny ankapobeny,
- Mitarika ny seho sy lanonana samihafa amin'ny lasy,
- Mitarika ny filan-kevitra ny lasy,

Aorian'ny lasy

Manao tatitra amin'ny tompon'andraikitra voalohany amin'ny sampana (raha toa ka tsy ny tompon'andraikitra voalohany no filohan'ny lasy), sy amin'ny tompon'andraikitra ny fikambanana

Fahefana manokana

Ny Filohan'ny lasy no tompon'andraikitra voalohany eo amin'ny lasy. Izy izany no tompon'antoka voalohany amin'ny fandehana na tsy fandehana amin'ny lasy. Azony andraisana fepetra manokana ireto seho manaraka ireto:

- Fihoaram-pefy lehibe tsy voafehin'ny filan-kevitra ny lasy amin'ny endriny samihafa,
- Seho samihafa izay miantoka ny ainy ny lasy ka ilana fanapahan-kevitra haingana sy matotra.

Ny Mpitantana ny lasy

Fepetra ahafahana miantsoroka andraikitra sy fanendrena

Ny mpiara-miasa^(MM) no mifandamina amin'ny andraikitra hafa mandritry ny lasy.

Asa aman'andraikitra

Ny voatendry ho Mpitantana mandritry ny lasy no miantsoroka ny mahakasika ny fitantanam-bola sy ny fitantanam-pitaovana mandritry ny lasy, ary miandraikitra ihany koa ny fandaminana ny fandraharahana samihafa: fiantsenana,...

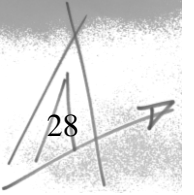
Manomboka eo amin'ny fandehana milasy ny andraikitra maha-mpitantana ny lasy. Ampitain'izay Mpiandraikitra mpitantana ny sampana, amin'ny Mpiandraikitra mpitantana ny lasy avokoa izay vola, na fitaovana efa voalahatra na nangonina ho amin'ny lasy.

Fitantanam-bola

Manana bokim-bola manokana ny lasy. Raiketin'ny Mpitantana ao avokoa ny mety ho famoaham-bola rehetra (sy izay mbola miditra mandritry ny lasy).

Hajain'ny mpitantana ny lasy mba **hifanaraka amin'ny teti-bolan'ny lasy** ny fandania atao. Izay fandania mifanaraka amin'ny teti-bolan'ny lasy dia azony avoaka avy hatrany, izay fandania ivelany tsy maintsy atao kosa dia tsy maintsy akana ny hevitra ny Filohan'ny lasy (tsara kokoa aza hoe miditra Filan-kevitra ny Lasy).

^(MM) mpiara-dia, ekipa Mpiandraikitra

Fitantanana fitaovana

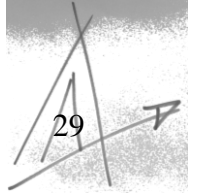
Manana firaketana manokana mikasika ny fitaovana iraisana izay ampiasaina mandritry ny lasy ihany koa ny Mpitantana. Raiketin'ny Mpitantana ao avokoa ny mety ho fivezivezen'ny fitaovana anatin'ny lasy.

Azo zaraina amin'ny tompon'andraikitra hafa nantsoina manokana ho mpiara-miasa mandritry ny lasy ireto sokajin'asa voalaza anatin'ny fitantanana ireto raha toa ka misy izany.

b.- Filan-kevitra ny Lasy

Isan-kariva dia misy fotoana hatrany izay atokana handiniana ny fiaim-piainian'ny lasy iray manontolo ka andraisana izay fepetra samihafa ilaina, na koa izay toro-marika ho an'ny ampitso.

Ny Filohan'ny Lasy sy ny mpiara-miasa aminy, miaraka amin'ireo lohan-tsokajy isan-tokony no matrika ny Filan-kevitra ny Lasy.

Fizarana V.- Fahazoan-dàlana hilasy

Ny tompon'andraikitra skoto nomen'ny fikambanana alalana manokana, no mandinika ny fagatahan-dàlana hilasy avy amin'ny sampana sy manome “ taratasy fanomezan-dàlana” (Jereo [F-013/FIT](#)) ho amin'izany.

Samy manana ny fandaminany ny isam-pikambanana, ho an'ny sasany dia ny Filoham-paritany ihany no manome alalana hilasy (TEM, MEM,...) ho an'ny hafa ny Toniam-pivondronana no efa nomena izany fahefana izany (MiM). Raha misy fifindrana faritany anefa ny lasy dia tsy maintsy misy fankatoavana manokana avy amin'ny Filoha misahana ny Faritany izany taratasy izany.

Misy fepetra arahana vao afaka milasy ny sampana iray:

Zavatra omanina

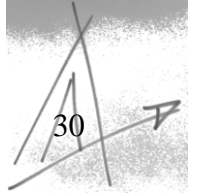
Ireto avy ireo omanina ary miaraka entina amin'ny fangatahana alalana

- Taratasy fangatahan-dàlana (Jereo [F-013/FIT](#)) ampitaina amin'ny tompon'andraikitra skoto
- Fandaharan-tsahanasan'ny lasy
- Ny soritsoritsahanasan'ireo^(*) sahanasa samihafa,
- Ny teti-bolan'ny lasy
- Lisitry ny mpikambana hilasy (hita soritra ao ny mahakasika ny karatra)
- Taratasy fanomezan-dàlana avy amin'ny tompon'ny toerana
- Taratasy fanomezan-dàlana avy amin'ny tompon'andraiki-panjakana any an-toerana,

Fepetra ankapobeny

- Tsy afaka ny hahazo alalana hilasy ny sampana raha tsy feno ireo antotan-taratasy samihafa ilaina amin'ny fangatahana hilasy,
- Iray volana mialoha ny lasy no ampitaina ireo taratasy ireo ny tompon'andraikitra ahafahana mandray ny fandaminana ilaina.

^(*) fiche technique

Fizarana VI.- Fandraisana mpilasy eo am-piaingana sy mialoha ny fanokafana ny lasy

Eo am-piaingana

- Fanamarinana ny lisitry ny mpilasy,
- Fanamarinana ankapobeny ny entana

Mialoha ny fanokafana ny lasy

Toa izao no firindran'ny fandraisana ny ankizy raha vao tonga eo amin'ny faritry ny lasy:

a. Fanamarinana ny entan'ny mpilasy

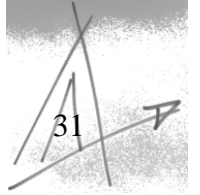
Raha vao tonga eo amin'ny lasy dia amarinina tsirairay avokoa tahaka ny entan'ny mpilasy tsirairay, ny entan'ny sokajy^(***) mialoha ny amonjen'ny tsirairay ny tanàny. Vahana tsirairay mihitsy ny entan'ny tsirairay ary amarinina izay voarakitra anatin'ny karine efa natokana ho amin'izany.

b. Dinidinika mahakasika ny fifampitondrana ao an-dasy

Mialoha ny hirdirana ao amin'ny lasy dia efa tsara voarain'ny tsirairay ny toro-marika samihafa ho amin'izany.

Mikasika ny zavatra sarobidy

Tsy tokony hitahiry vola be na zavatra sarobidy ny mpilasy. Apetraka amin'ny Tompon'andraikitra Mpitantana eo amin'ny lasy (izay Mpiandraikitra voatendry ho amin'izany) avokoa izy ireny, ary raiketina anatin'ny karine iray natokana ho amin'izany.

Fizarana VII.- Firafitry ny Lasy – Fanorenana ny toby

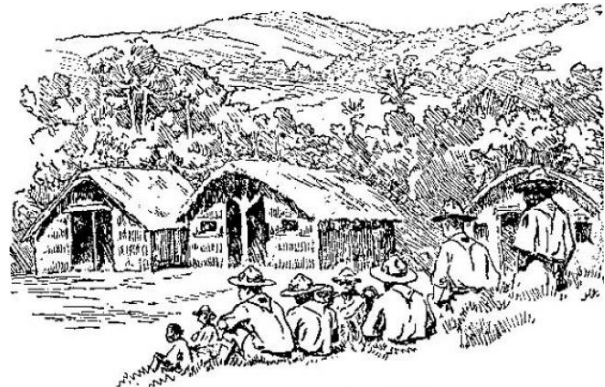
Firafitry ny lasy

Voarafitra toa izao ny lasy:

- ☛ **Vavahadin'ny lasy:** eo am-piaviana. Mifandray amin'izay làlana mitondra mankany amin'ny lasy. Ny làlana avy eo amin'ny lasy dia miantefa avy hatrany eo amin'ny tobin'ny fiandraiketana,
- ☛ **Ny sainan'ny lasy** dia mipetraka amin'ny faritra malalaka afovoan'ny lasy. Anaovana toerana mitokana ihany koa ny toerana ho fanaovana fotoam-pivavahana,
- ☛ **Ny tobin'ny isan-tsokajiny** ^(***) dia mifanalavitra sahabo ho 10 metatra mifanelanelana, ary manodidina ny faritry ny saina, sy ny faritry ny tobin'ny fiandraiketana. Misy làlana hatrany ampifandraisina amin'ny tanànan'ny mpilasy tsirairay avy,
- ☛ **Ny tobin'ny fiandraiketana** dia afovoan'ny lasy, manakaiky ny faritry ny saina
- ☛ **Ny lava-piringa** dia miataka lavidavitra ny tobin'ny tsirairay. Tsy azo atao manakaiky ny tanànan'ny hafa, kanefa ihany koa tsy avy any amin'ny fiavian'ny rivotra. Lavitra ny toerana fantsakana ihany koa no asiana azy.

Fepetra hafa:

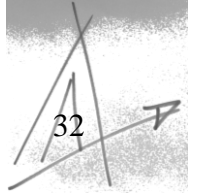
- ☛ Ny trano lay, na trano bongo dia tsy atao manakaiky ny fatana mba tsy hipitihan'ny afo,

Afaka manana endrika maro ny lasy

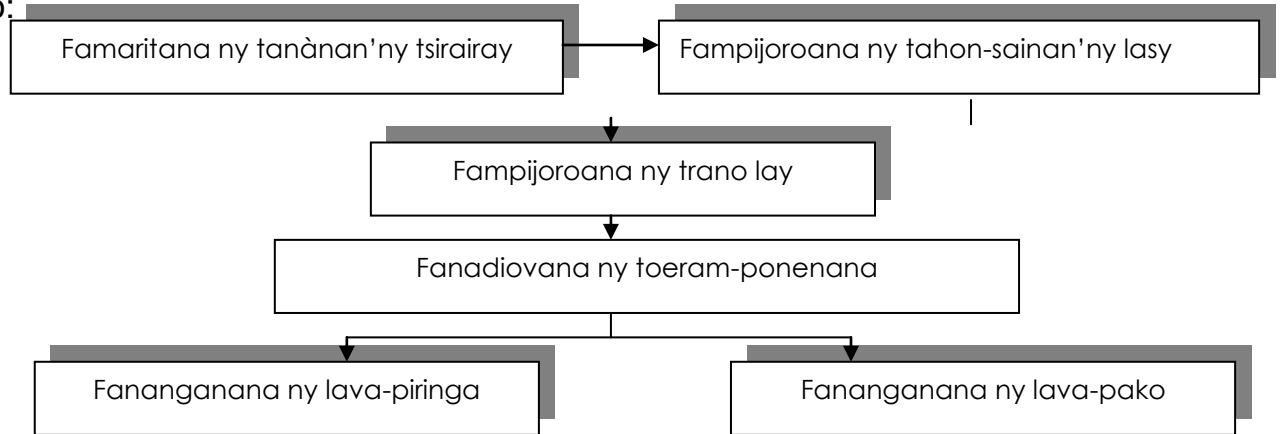
^(***) isan-tsokajy, isan-tarika, isaky ny enina,...

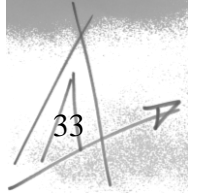

Fanorenana ny toby

Lahasa fototra

Vao tafiditra eo amin'ny faritry ny lasy, ny mpilasy rehetra dia toa izao ireo lahasa fototra **tsy maintsy irosoana avy hatrany** ka raisina ho isan'ny laharam-pahamehan'ny andro voalohany, mialoha ny fiatrehana ny lahasa rehetra izay hatao:

Fizarana VIII.- Ny Tobin'ny Fiandraiketana

Toerana misy azy raha oharina amin'ny lasy iray manontolo

Araka ny efa voalaza eo ambony dia toerana afovoany amin'ny lasy no toerana misy ny tobin'ny Fiandraiketana.

Zavatra hita ao

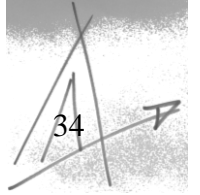
Mpilasy tahaka ny mpilasy rehetra ny tobin'ny fiandraiketana ka ahitana ireo « tokony hita anatin'ny lasy iray » :

- ☛ Trano lay, na trano bongo,
- ☛ Fitoeran'entana manokana
- ☛ Toeram-pidiovana
- ☛ Toeram-panariana maloto: lava-piringa, lava-pako.

Ankoatra ireo dia ahitana **faritra fametrahana hafatra** samihafa ihany koa eo amin'ny tobin'ny fiandraiketana.

Firindrany amin'ny ankapobeny

Mpilasy tahaka ny mpilasy rehetra ny mpitarika lasy ka tokony mendrika izany ny hita anatin'ny tobiny.

Fizarana IX.- Fandaharan-tsahanasan'ny lasy

Vokatra hotratrarina mandritry ny Lasy :

Tsy mamorona vokatra hotratrarina vaovao intsony ho amin'ny lasy fa ireo vokatra hotratrarina teo anatin'ny telovolana hatrany no raisina avy hatrany ho vokatra hotratrarin'ny lasy.

Azo atao kosa anefa ny manitatra “vokatra hotratrarina fampiharana”, izany hoe zanaka vokatra hotratrarina miainga amin'ireo voalaza eto ambony, izay tonga dia hanome endrika sahanasa avy hatrany.

Ohatra:

Vokatra hotratrarina nosafidiana anatin'ny telovolana (ohatra iray ity):	Vokatra hotratrarina fanitarana ho amin'ny lasy (mibanjina ny VHT telovolana)
Ny mpikambana beazina rehetra tsirairay dia <i>afaka mitandro ny fahadiovan'ny tenany amin'ny fotoana rehetra</i> ,	VHT1.- Mandritry ny lasy ny mpilasy rehetra dia manana fitafiana madio lalandava mandritry ny tontolo andro
	VHT2.- Mandritry ny lasy ny mpilasy rehetra dia maneho vatana madio, hatrany mandritry ny tontolo andro
	sns

Tondrozotra mandritry ny lasy:

Ny tondrozotran'ny (na ny teny faneva) fikambanana ihany foana koa no raisina fa tsy mamorona hafa. Miainga avy amin'io tondrozotran'ny fikambanana io no mifantina izay fampiharana tiana hisongadina mandritry ny lasy. Ampifandraisina hatrany ny Vokatra hotratrarina sy ny Tondrozotra.

Ohatra eto:

Teny Fanevan'ny Fikambanana	Fonjan-teny avy amin'ny teny faneva	Vokatra hotratrarina amin'ny Lasy (ampahany)	Ilay ezaka tsindrina (azo ikarohana teny fanairana hafa raha ilaina)
“eny miezaka hanatratra ny marika aho”	<ul style="list-style-type: none"> ☛ Mitaky Ezaka ☛ Misy Marika hotratrarina 	Ny mpilasy dia <i>afaka mitandro ny fahadiovan'ny tenany amin'ny fotoana rehetra</i>	<u>Marika hotratrarina</u> = <i>“fahadiovan'ny tenany amin'ny fotoana rehetra”</i>
“ avia ianao hirahiko”	Hanatanteraka asa	Ny mpilasy dia <i>afaka manangom-baovao samihafa mety ilain'ny sehatra izay misy azy</i>	<u>Ilay asa atao</u> = <i>“ manangom-baovao ilaina”</i>

Fandaharan-tsahanasan'ny lasy

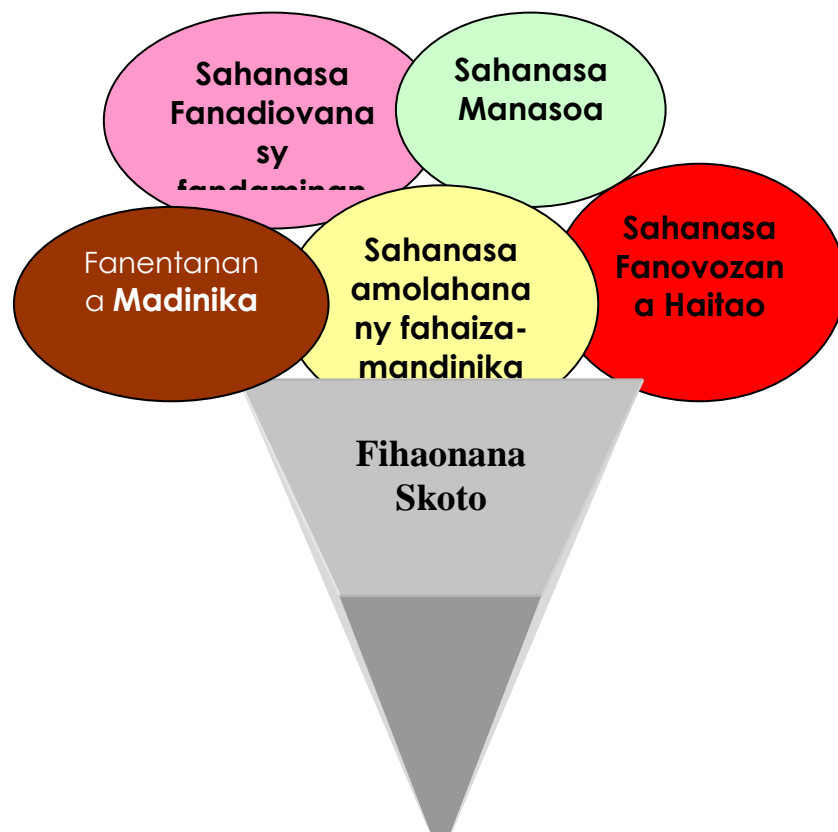
“Fihaonana Skoto”

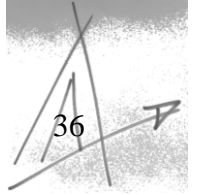
Ndeha ataontsika hoe **“Fihaonana skoto iray”** ny fotoana rehetra atokan'ny skoto iarahana manao zavatra (ilay nantsointsika mahazatra hatramin'izay hoe Fivoriana).

Mety hisy endriny maro ny “Fihaonana Skoto” tahaka ny Fivoriana, filan-kevitra samihafa, fivoahana an-tsaha sns.

Misy karazan-tsahanasa dimy hatrany (farafaharatsiny, ary mifanaraka amin'ny politikam-pikambanana tsirairay) anatin'ny **“Fihaonana Skoto iray”** ary izay no iavahantsika amin'ny fikambanana hafa :

Karazan-tsahanasa	Ohatra
◆ Sahanasa Fanadiovana sy fandaminana (SFF)	<ul style="list-style-type: none"> - Fanadiovana ny faritra anaovana fihaonana, mialoha sy aorian'ny fotoana ihaonana - Fanamboarana ny zavatra simba teo amin'ny sehatra nihaonana - Famoriana isan-karazany
◆ Sahanasa Manasoa (SAMA)	Asa soa amin'ny endriny maro samihafa (Bonne Action, Bon Tour)
◆ Sahanasa Famolahana ny fahaiza-mandinika (SAF)	Lalao mampivelatra ny vavahadin-tsaina dimy : haino, jery, tsapa, tsiro, fanimboloana. Ohatra Jeu de Kim, Morgan,...
◆ Sahanasa Fanovozana Haitao (SAHA)	Famoronana sy famokaran-javatra (asa-tànana isan-karazany), fanaovana fanandramana samihafa, fampiharana mmivantana mampahay zavatra, sns,...
◆ Fanentanana Madinika (FAM)	Hira, lalao madinika, Ban,

Firafitry ny karakaran'ny lasy:

Foto-kevitra andrafetana ny fandaharan-tsahan'asan'ny lasy:

Iray andro an-dasy = Fihaonana 1

Izany hoe isan'andro dia tokony hisy foana ireo karazan-tsahanasa efatra voalaza etsy ambony miaraka amin'ny fanentanana madinika isan-karazany.

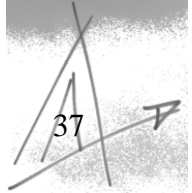
Izany hoe raha lasy telo andro = Fihaonana 3, lasy dimy andro = Fihaonana dimy, sns.....

Fifantenana sahanasa

Jereo “Tovana” any amin'ny farany.

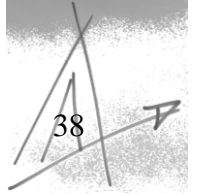

Faritantsika toa izao ny Sahanasa iray

Ohatra Fandaharan-tsahanasa Lasy iray
(F-013/FANTA)

	<u>Andro 1</u>	<u>Andro 2</u>	<u>Andro 3</u>	<u>Andro 4</u>	<u>Andro 5</u>	<u>Andro 6</u>	<u>Andro 7</u>
5 ora - 7 ora		Fifohazana <u>Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana 1 (SAHA):</u> b.- Fiainam-bavaky fianakaviana Fitaizam-pahasalamana <u>Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana 2(SAHA na SFF):</u> Sahanasa Fidiovana					
7 ora – 7.30		<u>Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana 3 (SAHA):</u> a.- Fiaraha-misakafo					
7.30 – 7. 45		<u>Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana 2(SAHA):</u> Sahanasa Fandaminana ny fiainan-tokantranon’ny tsirairay					
8 ora	Famonjena toerana	Fitsidihana – Fananganan-tsaina					
8.30 – 10		Sahanasa (SAMA)	Sahanasa (SAMA)	Sahanasa (SAMA)	Sahanasa (SAMA)	Sahanasa (SAMA)	Fandaminana faran’ny lasy
10 – 11.30		Sahanasa (SAF)	Sahanasa (SAF)	Sahanasa (SAF)	Sahanasa (SAF)	Sahanasa (SAF)	Famaranana
11.30 - 1.30		<u>Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana :</u> Sakafo, Fandaminana tokantrano, Famokarana manokana ho an’ny tokan-trano					
01.30 – 02	Lahasa fototra	Fialan-tsasatra – Fanalana hamohamo					
02– 3.30	fanorenana lasy	Sahanasa (SAHA)	Sahanasa (SAHA)	Sahanasa (SAHA)	Sahanasa (SAHA)	Sahanasa (SAHA)	famonjena fodiana
3.30 – 5.15	<u>Fanokafana</u>	Sahanasa (SAHA)	Sahanasa (SAHA)	Sahanasa (SAHA)	Sahanasa (SAHA)	Sahanasa (SAHA)	
05.30 – 07.30	Takariva amorom-patana <u>Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana (SAHA) :</u> Sakafo, Fandaminana tokantrano, Famokarana manokana ho an’ny tokan-trano						
07- 07.30	Filan-kevitra ny Lasy						
08 – 09 ora	<u>Afon-dasy</u> (SAHA)	Sahanasa Lalao alina (SAF)		Sahanasa Lalao alina (SAF)		<u>Afon-dasy (Antoko)</u> (SAHA)	
9 ora 15	Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana 4: b.- Fiainam-bavaky fianakaviana Torimaso						

Fizarana X.- Sahanasa manokana fanao an-dasy

Firafitry ny tontolo andro

Hita soritra amin'ny tontoloandro an-dasy avokoa ny fiainana andavanandron'ny tsirairay:

- Fifohazana sy fitrotoana am-bavaka ny tontoloandro (ataon'ny tsirairay na ny vondrona kely),
- Fitaizan-tena, (ala-vonkona samihafa,...)
- Fidiovana amin'ny endriny rehetra: mandro,
- Fikarakarana ny sakafo,
- Fiaraha-misakafo,
- Fikojakojana sy fanatsarana ny tanàna fonenan'ny vondrona,
- Fitsidihana,
- Fanokafana ny tontoloandron'ny mpiray monina, (fampakaran-tsaina, fiombonam-bavaka miaraka).
- Sahanasa manokana samihafa,
- Fialan-tsasatra,
- Famaranana ny tontolo andro: fampodiana ny saina, toman'ezaka, filan-kevitra samihafa, fotoam-bavaky ny mpiray monina ny alina, torimaso

Fanamarihana ankapobeny

Iainana amin'ny faran'izay tsara mety ho vita ireo tontolo samihafa ireo mba hizaran'ny tsirairay manao ny **tsaratsara kokoa hatrany eo amin'ny fiainany andavanandro. (Sompitry ny Mpamakilay F.P.967 momba ny lasy)**

Sahanasa raikitra anaty lasy

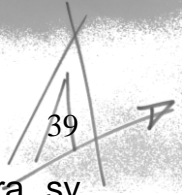
“**Sekolin'ny fiainana ny skotisma**”. Araka izany na lasy inona na lasy inona atao, ary na inona na inona no vokatry hotratrarina amin'izany dia tsy maintsy ezahana folahana sy trandrahana foana ny mahakasika ny fampivoarana ny isan'andron'ny tsirairay.

Araka izany ireto voalaza manaraka ireto dia mila hita misongadina sy omena toerana foana na lasy inona na lasy inona, satria heverina fa sahanasa fototra hatrany ka sokajiana anatin'ny “**Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana.**” Marihana fa anatin'ny fiainana an-tarika/fiainana anaty sokajy hatrany no anomezana sehatra ireto:

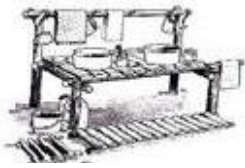
Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana 1: Sahanasa Fidiovana

Madio ny skoto, ary tsy maintsy madio.

Tsindrina manokana izany, ary arafitra ho sahanasa manokana (misongadina eo amin'ny fandaharan-tsahanasan'ny lasy), ka anokanana fotoana mihitsy ny “fanadiovana sy ny fidiovana.”: fanadiovana ny tanàna sy ny faritra manodidina, sy ny fidiovan'ny tenan'ny tsirairay.

Mila ianarana ny madio, ka raha ilaina dia mila mifampianatra foana ny rehetra, sy mifanitsy isak'izay misy lasy tanterahana: miara-misasa isan'andro ny mpiray sokajy, miara-manasa ny maloto, miara-manadio ny tanàna sy ny fananana. Halavirina ny madio ivelany.

manana toerana lehibe ny fidiovana anatin'ny lasy.

Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana 2: Sahanasa Fandaminana Omena toerana manokana hatrany koa ny fandaminana ny tena sy ny fananana. Mandritry ny tontolo andro rehetra dia milamina hatrany ny tsirairay sy ny tobin'ny isan-tarika.

Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana 3: a.- Fiaraha-misakafo Ny fiaraha-misakafo “rehetra” dia tanterahana araka ny tokony ho izy ary amolahana ny fahalalam-pomba samihafa, sy ny fomba fiseho arakaraky ny sehatra.

- ☛ Anarahana ny fepetra ara-pahasalamana samihafa (mialoha ny sakafo),
- ☛ Ahitana soritra ny tokony hiseho anatin'ny fianakaviana iray, ny fifampitondrana samihafa eo, sy amolahana ny fomba fihetsika samihafa tokony hatao mandritry ny fisakafoanana:
 - Ny firafitry ny fipetrahana manodidina ny latabatra na izay toerana manokana,
 - Ny fiombonam-bavaka amin'ny sakafo,
 - Ny fanomezana hasina ny zoky na ray aman-dreny,
 - Ny fifampitondrana mandritry ny fiaraha-misakafo: tsy miteny raha feno ny vava, tsy mandikandika sakafo, tsy manary sakafo,... sns...
 - Fianarana ny fandraisam-bahiny samihafa koa,
 - ... sy ny maro hafa tsy voatanisa.

Fanamarihana: Azo trandrahana miovaova hatrany ny soatoavina Malagasy samihafa. Tsara ianarana ihany koa ny fihetsika fandraisam-bahiny, ny fiaraha-misakafo amin'ny fomba vahiny samihafa izàran'ny mpikambana.

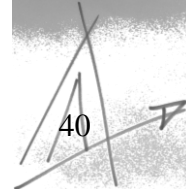
Sahanasa famolahana ny fiainam-pianakaviana 4: b.- Fiainam-bavaky fianakaviana

Mila omena sehatra hanana fiainam-panahy miorina tsara ny tanora tsirairay fa tsy fiainam-bavaka ala-safay, na inona na inona foto-pinoana misy azy. (jereo 18 Fiainam-bavaky ny lasy)

Sahanasa andavanandro

Averina hatrany fa ny Vokatra hotratrarin'^(V) ny lasy no mamaritra ireo sahanasa samihafa izay hotanterahana any.

^(V) objectif du camp

Ny sahanasa rehetra atao mandritry ny lasy araka izay efa voafaritra ao amin'ny “fandaharan-tsahanasan'ny lasy” dia anaovana soritsoritsahanasa^(S) avokoa, mialoha ny handehanana milasy.

Azo ampiasaina amin'izany ny lasitra fikirakira ([E-004/FANTA](#)) arakara izay efa ampitaina anatin'ny tovana amin'ity boky ity.

Sahanasa mahazatra 1: Ny Takariva - ny afon-dasy

	TAKARIVA	AFON-DASY	AFOM-PIFALIANA
Faharetany	30 mn-1 ora	1.30mn< Afo<2ora	<1.30mn
<u>Vokatra</u> <u>hotratrarina</u>	Ho famahana olana	Ho fanalana	Hifalifalian'ny tsirairay
	Ho dinidinika	henatra	
	fifanakalozana	Fanehoana/Fandre	Fampitana hafatra
	samihafa ihany koa	fesana Talenta	manokana
	FANOVOZANA AINA / HERY		
Karazany	Takarivan'ny Sokajy Takarivan'ny Antoko	Afon-dasy	A.P → Lasy A.P → ivelan'ny lasy
Loha-hevitra ifantohana	Misy lohahevitra ifantohana (Aroson'ny Mpanabe na ifanarahan'ny rehetra)	Misy lohahevitra ifantohana (Aroson'ny Mpanabe na ifanarahan'ny rehetra)	Misy lohahevitra raha ho fampitana hafatra manokana Tsy voatery misy lohahevitra raha fialam-boly tsotra (ivelan'ny sehatra fanabeazana)
Votoatiny	Fampitana traikefa (@ hira, lalao, talenta Dinidiniky ny mpirahalany	Seho sehatra samihafa (saynette, teatra, marionette, aloka sinoa fanentanana, hira, lalao, talenta	Hira, lalao samihafa, fanalana hamohamo, ...
Fotoana anatanterahan a	Lasy / hariva Sokajy (isan'andro) Antoko	Lasy / alina Ho an'ny mpilasy ihany	Amin'ny faran'ny lasy na fotoana manokana ivelan'ny lasy
Mpandray anjara	Sokajy	Mpilasy	Mpilasy + manodidina mpinamana

^(S) fiche technique

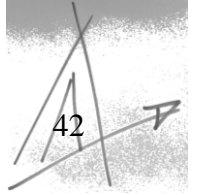
Sahanasa mahazatra 2: Ny Lalao alina

Mety hanana endrika maro (tahaka ny lalao rehetra ihany) ny lalao alina saingy ny fotoana anatanterahana azy fotsiny no amin'ny andro alina.

Fepetra fototra: Na eo aza ny voalaza eto ambony dia kendrena ho tsy dia sahanasa mamizana loatra ny lalao alina. Mila fehezina araka izany ny fotoana sy ny zavatra atao.

Tsy tokony hihoatry ny hadiny iray sy sasany ny lalao alina iray, indrindra raha lasy maharitra no anatanterahana azy.

Endrika mety isehoany	LALAO TSOTRA	Lalao Fifaninana isan-tokony
Faharetany	1mn-15mn- 1ora	Araka ny VHT 1ora
Vokatra hotratrarina	<ul style="list-style-type: none"> - Fanairana - Fahakingana - Fanentanana - Fijerena toetra 	<ul style="list-style-type: none"> - Fandrefesana - Fahaiza-manao @ teknika ilaina - Fandrefesana Singa maha-olona 6 - Fivelaran'ny saina sy vatana
Karazany	<ul style="list-style-type: none"> - Lalaon-tsaina - Kim - Fanatanjahan-tena - ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Lalao fifaninanana teknika - Parcours isan-karazany, - Lalao fifaninana asa-tànana, - Lalao fifaninana famoronana isan-tokony
Votoatiny (Zavatra hita ao anatin'ny)	Malalaka	<p>Ny lohahevitra (LiS) trandrahana anatin'ny tontolo andro no trandrahana anatin'ny Lalao Alina.</p> <p>Azo ampiasaina ny tetika rehetra mety itrandrahana io lohahevitra io, ka ahitana seho mitambatambatra: teknika fampiasa, fahalalana ankapobeny samihafa, fampiasana tànana, sns,...</p> <p>Na izany na tsy izany ezahana tsy zavatra mampiasa ny saina be loatra fa tsotsotra no ampiasaina anatin'ny lalao alina.</p>
Fotoana fanatanterahana	Ao anatin'ny lasy (andro faharoa, faha-efatra)	
Mpandray Anjara	Sokajy - Andia(ny) - Antoko	

Mahakasika ny Fitsidihana

a.- Inona no atao hoe fitsidihana

Ny fitetezan'ny Mpiandraikitra na ny tompon'andraikitra eo amin'ny lasy ireo mpikambana rehetra anatin'ny lasy mba ahafahany mandrefy ny ezaka sy ny fivoaran'ny tsirairay sy ny vondrona amin'ny fampandrosoana ny fiainam-bondrony, no atao hoe fitsidihana.

Sehatra ahafahan'ny tsirairay mampiranty ny sangan'asany anatin'ny tokantranony ihany koa izy.

b.- Inona no atao rehefa manao fitsidihana

Ny tompon'andraikitra voalohany amin'ny lasy hatrany no mitarika ny fitsidihana, ka asesy hatrany ny vondrona mpilasy rehetra.

Miainga amin'ny fampiomana ny rehetra hatrany ny fitsidihana na dia efa misy aza ny fotoana napetraka mialoha.

Azon'ny loham-bondrona atao tsara ny mitsena ny vahiny mpitsidika, na ny miandry ihany koa ao an-tokantranokeliny.

Andraikitra ny loham-bondrona hatrany no manao ny fiarahabana mialoha.

Amin'ny ankapobeny dia toa izao ny zavatra mila jerena sy andrasana amin'ny sokajy tsidihana:

- Andro voalohany: Fahadiovan'ny tena, ny faritra, Trano fivoahana, Trano fatoriana,
- Andro faharoa sy ny manaraka rehetra: Fahadiovan'ny tena, ny faritra, Filaminan'ny tanàna, kojakoja ilain'ny fiainam-tsokajy izay novokarin'ny sokajy.

d.- Fotoana anaovana fitsidihana

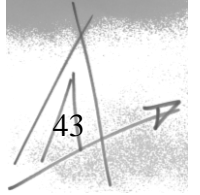
Ny fotoana mahazatra dia ny maraina mialoha ny fisokafan'ny tontolo andro. Mety indrindra ihany koa anefa ny manao fitsidihana anelanelam-potoana, mba ahafahana manamarina na ala-safay fotsiny ny hita ny maraina na tena fiainana lalim-paka no nasehon'ny sokajy isan-karazany izay notsidihana.

Mialoha ny fanakatonana ny lasy ihany koa dia tanterahana ny fitsidihana izay andinihana manokana ny fandaminana ny toerana nilasiana mialoha ny hialana eo.

e.- Fanamarihana fanampiny mahakasika ny fitsidihana

Matetika dia miainga amin'ny fitsidihana no entina amaritana ny fahamendrehana'ny sokajy iray. Raha ny marina anefa dia ampahany amin'ny fiainan'ny mpiray tarika ihany no hita mandritr'io fotoana io.

Tsara jerena araka izany ny mandray ny fitsidihana ho ampahany ihany andrefesana ny fivoaran'ny tontoloandron'ny tsirairay, fa ny tena mendrika dia izay nisongadina tamin'ny tontolo andro rehetra.

Fandaminana faran'ny lasy

Mialoha ny anakatonana tanteraka ny lasy dia mety indrindra ny manokana fotoana izay anatanterahana ireto asa manaraka ireto :

1. Fanamarinana

- ☛ Ny toe-pahasalaman'ny tsirairay,
- ☛ Ny fitaovana sy fananan'ny tsirairay sy ny mpiara-milasy: Fijerena ireo entana very raha misy (ka voatery anaovana savahao ny rehetra raha ilaina izany)

2. Fanamboarana izay zavatra simba teo amin'ny faritry ny lasy: latabatra, seza, zaridaina, fefy,...

3. Fanadiovana ny toerana samihafa

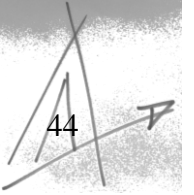
- ☛ Fanadiovana ny faritra rehetra manodidina ny lasy
- ☛ Fanavahana ny fako: atambatra izay mety ho levona ho azy, sy izay mila dorana, ka dorana avy hatrany,
- ☛ Tsentsenana ny lava-pako avy eo, tahaka izany koa ny lava-piringa

4. Fandravana ny zavatra izay natsangana (raha tsy hoe nangatahan'ny tompon-tanàna ajanona eo):

- ☛ Atambatra avokoa ny hazo notapahina raha nisy,

5. Fiarahana mitsidika ny faritry ny lasy ijerena sao misy afo tsy maty, na misy entana mbola mety tavela,

6. Fitsidihana ireo tompon'andraikitra samihafa eo an-tanàna ho fisaorana,...

Fizarana XI.- Fitandroam-pahasalamana an-dasy

Ny fitandroana fahadiovana

“ Ny lalàna fahafolo” amin’ny lalàna skoto no efa mametraka ny maha-zava-dehibe ny fahadiovana, izay fitsipi-piainana maharitra sy iainana andavanandro. “**Mila madio hatrany ny skoto** tsirairay”

Manahirana ny saina hatrany ny mahita fa “ny ahafantarana fa avy nilasy ny skoto” dia satria, tanora reraka mibaby kotra, ary maloto no mifanena amin’ny tena.

Mila tsindriana manokana, araka izany ny lafiny fahadiovana mandritry ny lasy, mba ho tena raiki-tapisaka amin’ny ankizy sy ny tanora tsirairay.

Ny fahadiovan’ny tena

Mila hentitra amin’ny fahadiovan’ny tanora tsirairay ny Mpiandraikitra^(*), ary mila manome sehatra ny hisian’izany. “Milalao ve tsy haloto, miasa ve tsy haloto, mifampisedra ve tsy haloto,...sns” hoy ise; miara-manaiiky izany isika, saingy rehefa tapitra izay sahanasa mahatonga izany dia tokony ho “**fitsipi-piainana**” mitohy hatrany ny hiverina “**hitady ny fahadiovana**”.

Mila omena toerana mazava ireto anatin’ny fandaharan-tsahanasan’ny lasy:

Fidiovana vao maraina

Fidiovana tsy ala-safay fa tena fidiovan’ny tena rehetra. Na lahy na vavy. Samy mila madio avokoa, samy mila ho manimanitra vao maraina, ny faritra rehetra amin’ny vatana:

✚ Mila sasana ny tena rehetra, ny hoho, ny volo, sns...

✚ Mila miborosy nify farafaharatsiny ny maraina sy ny hariva, ary ontsanina ny vava isaky ny avy misakafo.

Mila heverina ho an’ireo somary matetika maimbo helika, ny miomana amin’ny fanalana izany (déodorant), na alamo, na voasarimakirana, rehefa avy midio.

Fantatra fa samy manana ny fahazarany ny ankizy sy ny tanora tsirairay, kanefafotoana iray ahafahana mifanitsy mihitsy ny fotoana anatanterahana ny lasy.

An- tenantenam- potoana

Endrika madio hatrany no tokony hita taratra amin’ny ankizy amin’ny fiainana andavanandro. Tsy azo leferina ny mahita ankizy na tanora skoto, ka misakafo amin’ny tena, tànana mbola maloto.

Mila zarina ho madio sy maha-te-ho tia hatrany ankizy.

^(*) Mpiandraikitra, Mpiandraikitra tafika, Sefo, Sefotenina,...

Fidiovana ny hariva

Tanora madio no mamonjy torimaso. Ny farafaharatsiny dia ny fahadiovan'ny tarehy, ny tànana, ny tongotra.

Fitafy efa natokana ho amin'ny fatoriana no ampiasaina fa tsy izay efa nampiasaina nandritry ny tontolo andro akory.

Mila avela hahazo aina tsara ny tena rehetra.

Fadiana ny fahazaran-dratsy manao kiraro rehefa matory. Sady manimba ny fahasalamana izany no tsy manaja ny hafa.

Ny fahadiovan'ny tanàna

Mila madio hatrany ny tanànan'ny tsirairay^(t). Izao avy ny ezaka mila atao amin'izany:

- **Lava-pako** lehibe roa (02) no amboarina vao miandoha ny lasy. Ivelan'ny tanàna no anaovana azy. Ny lava-pako iray dia atokana anariana ireo fako mety levona^(bb), tahaka ny poti-kanina samihafa, (savaivo 50 sm, lalina mahatratra iray metatra any ho any); ny lava-pako faharoa, somary kelikely natao ho fametrahana ireo fako tsy mety levona toy ny taratasy, sachet plastika, sns...

Asiana sarony hatrany ny fanariam-pako. Ny fako tsy mety levona amin'izao dia mila dorana isan'andro, na farafaharatsiny amin'ny faran'ny lasy.

Fadiana ny manary fako ivelan'ny toerana nomanina ho amin'izany.

- Iray metatra miala amin'ny faritry ny tanàna^(t), farafaharatsiny, dia atao madio hatrany,
- Mila hita soritra mazava sy madio ihany koa ny làlana mankamin'ny tanànan'ny tsirairay.
- Asiana faritra manokana eo amin'ny tanàna izay ho fiasana (ohatra fanapahana hazo, na fandratsanana zavatra), mba tsy hiara-maloto hatrany ny tanàna iray manontolo;

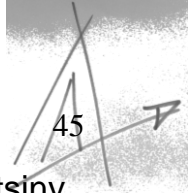
Ny fahadiovan'ny fananana, sy ny filaminany

“Tsy fanao ny mitahiry tay an-tsalaka” hoy ny fiteny malagasy. Ezahana iainana mandritry ny lasy izany oha-pitenenana izany:

- Fadiana ny manambatra ny akanjo fitafy maloto sy ny madio,
- Sasana hatrany ny lamba maloto. Ivelan'ny fotoana andavanandro dia ilaina ny manokana sahanasa natao ho fanasana lamba ranofotsiny: isaky ny roa andro farafaharatsiny mba tsy hiangona be ka handany ny fotoanan'ny ankizy. Fotoana iray manokana ihany koa amin'ny faran'ny lasy mba ho entana madio no entin'ny ankizy mody.,
- Diovina hatrany ny fitaovana ampiasaina: vilia, sotro, antsy, vilany,

^(t) tanànan'ny tsirairay, vala, zohy, akany,...

^(bb) biodégradable

Fitaizam-batana

Mikendry ny fivelaran'ny maha-olona feno isika amin'ny fanabeazana anivon'ny skotisma, isan'izany ny fivelarana mahakasika ny ara-batana, na eo amin'ny lehilahy izany na eo amin'ny vehivavy.

Tsara ny manokana sahanasa ho amin'izany mandritry ny lasy ivelan'ny ala-vonkona izay fanao amin'ny fifohazana ny maraina.

Ny ala-vonkona

Fanairana ny vatana, domelin'ny torimaso ny ala-vonkona. 10 ka hatramin'ny 15 minitra no fotoana anatanterahana azy. Ezahana ny hanairana ny vanin-taolana rehetra. Azo atao an-kira, afaka manana endrika lalao sns, ny fanatanterahana azy.

Azo raisina ho sahanasa manokana ihany koa anefa ny ala-vonkona. Amin'izay fotoana izay izy dia sady efa voalahatra ny hatao ao anatiny no maharitra ny fotoana anatanterahana. Amin'izay fotoana izay dia

ny vokatra hotratrarina^(V) no mamaritra ny hatao ao anatiny.

Ny torimaso

Ny vokatra hotratrarina no mamaritra ny sahanasa^(S) mandritry ny lasy. Izany hoe ivelan'ny lasy izay efa **“natokana”**, ho famolahana ny faharetan'ny vatana, dia ilaina ho feno hatrany ny manodidina ny hadiny valo (08) farafaharatsiny ny fotoana atokna ho amin'ny torimaso.

Ny ankizy kely eo amin'ny sampana mavo (6 taona ka hatramin'ny 10 taona) dia mila matory hatrany amin'ny hadiny 9 any ho any. Sorohana ny fiaretan-tory misesisesy satria mety hamizana ny ankizy izany.

Fikolokoloam-pahasalamana samihafa

Ny rano

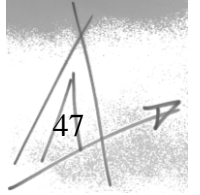
Mila misotro rano ny ankizy indrindra rehefa amin'ny andro mafana.

Mahatratra iray litatra sy sasany (1,5l) ny rano ilain'ny vatan'olombelona isan'andro. Rano efa nampangotrahina hatrany no tokony ho sotroina (rano tsotra nampangotrahina, ranovola, ...).

Tsara indrindra ny ankizy tsirairay raha samy manana tavoahangy (50cl ohatra) izay efa natokany hasiana rano fisotro efa voadio.

^(V) Objectif

^(S) sahanasa, lahasa, aktivite, hetsika na fihetsikesehana,...

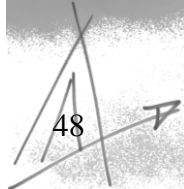
Ny fialan-tsasatra

(Jereo koa ny voalaza eto ambony mikasika ny torimaso).

Mila arindra tsara ny fotoana mba ahafahana miala sasatra. Tsy haitraitra akory, ny hisian'ny fakana aina rehefa avy misakafo ny atoandro, fa tena filana ara-pahasalamana. Mety indrindra raha manokana 15 mn ka hatramin'ny 30 mn isaky ny avy misakafo atoandro, ho fakana aina ranofotsiny. Fahatoniana sy filaminana no tena ilaina eto, ka fadiana ny fampiasana vatana (ohatra hoe lasa manao baolina indray, sns).

Mandritry ny lasy mifindrafindra dia mila faritan'ny Mpiandraikitra^(M) ny fotoana iatoana sy hakana aina ka tena itakiana ny tsirairay hipetraka, na hitsotra mihitsy aza mandritra ny fotoana fohy ho fanovozana hery.

^(M) Mpiandraikitra, Mpiandraikitra Tafika, Mpiandraikitra andia, Sefo, Sefotenina,...

Fizarana XII.- Ny sakafo

Mila misakafo ara-pahasalamana ny mpilasy rehetra.

Famaritana ny sakafo amin'ny lasy

Efa vita mialoha ny lasy ny fandaminana samihafa amin'ny sakafo.

Eo amin'ny ankizy madinika^(smv) dia ny Mpiandraikitra^(MP) no mandrafitra ny mahakasika ny sakafo.

Ho an'ny sokajin-taona lehibe kosa anefa dia tsara indrindra raha folahina mba ho ny mpiray sokajy hatrany no mamaritra ny mikasika ny sakafo.

Azo atao ho isan'ny sahanasa fanomanana ny lasy ny fianarana mamaritra ny sakafo mandritry ny lasy, ho an'ny mpiray sokajy.

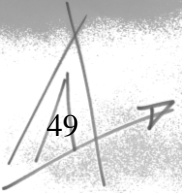
Mila jerena tsara mba hampiasaina avokoa ny sokajin-tsakafo rehetra izay misy. Amin'ny ankapobeny indrindra ho an'ny lasy ankalamanjana dia tsara ho ny laoka misy ranony (rony) hatrany no atao amin'ny atoandro noho ny filan-drano takian'ny fiainana ankalamanjana.

Fikojakojana ny sakafo

- Apetraka amin'ny toerana maina ny sakafo. Tsara indrindra raha anaovana toerana avo, indrindra ny hena isan-karazany mba isorohana ny halatra (biby) samihafa.
- Apetraka amin'ny toerana malokaloka ny legioma. Tandremana mba ho maina tsara ny misy azy (sy ny voankazo) ary tsy mifanery be, mba tsy ho lo,
- Tsara raha asaly afo ho maina hatrany ny hena tehirizina maharitra.
- Sasana tsara ny sakafo alohan'ny hampiasana azy. Mety indrindra ny mitondra fanadiovana rano tahaka ny sùr'eau.

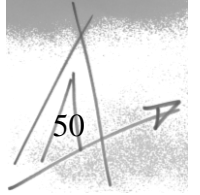
^(smv) hanitrinala, lovitao, louvette, voronkely, zanak'antsaly,...

Fizarana XIII.- Fikojakojana samihafa

Filaminan'ny entana:

- Asiana toerany ny zavatra rehetra mba hilamina.
- Tsy tonga dia avalona ny lamba nitafiana ny alina fa akopaka tsara, dia ahahy hahazo rivotra sy masoandro aloha, mandritry ny tontolo maraina mba ho afaka ny hamandoana nateraky ny alina.

Fizarana XIV.- Fifampifehezana anatin'ny lasy

Tahaka ny fiaraha-monina rehetra ny lasy. Ilaina araka izany ny isian'ny fifampitondrana eo amin'ireo Mpilasy rehetra.

Manome lanja ny tolo-kevitra ny tanora

Mialoha ny lasy, na eo amin'ny fiandohan'ny lasy dia azo atao tsara ny mampanao “**antenimieran'ny lasy**”, izay tsy inona fa fivoriamben'ny mpilasy rehetra izay hamaritana ny fepetra ifampitondrana mandritry ny lasy.

Anjaran'ny mpiandraikitra na ny lohan-tsokajy^(LS) no manomana ny lohahevitra na ny seho sasantsasany mila ametrana fifampitondrana ary adidin'ny antenimieran'ny lasy kosa (tahaka ny mpanao lalàna rehetra), no mamaritra ny fepetra izay arahana arakara ka izay seho misy.

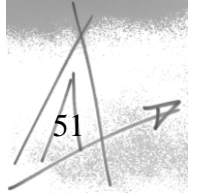
Mampihatra ny fifampitondrana narafitra

Azon'ny “**antenimieran'ny lasy**” atao ihany koa ny manangana avy hatrany ny “Rafitra Fitanan-kajan'ny Lasy” izay hiantoka ny fampiharana ny fifampitondrana izay najoro raha misy antony ilana ampiharana izany.^(AS)

Ny Filan-kevitra ny lasy no manome alalana ny Rafitra Fitanan-kajan'ny lasy handray izay fepetra tokony horeaisina araka iay ilana izany.

^(LS) chef de patrouille

^(AS) jereo tahiri-kevitra OMMS/Programme des Jeunes Allons Scouter AS001- AS005

Fizarana XV.- Fandriam-pahaleman'ny Lasy

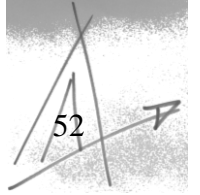
Anisan'ny efa hadihadiana betsaka amin'ny fanomanana ny toerana hilasiana ny fandriampahalemana eo amin'ny lasy. Miainga amin'ny fandinihana ny tatitra mikasika ny fanomanana ny toerana no mila iomananan'ny tompon'andraikitra amin'izay tokony hatao.

Fisorohana hatrany no tsara atao. Anisan'izany

- ny tsy fametrahana ny lasy amoron-dàlana loatra.
- Ny efa fifampidinihana amin'ny tompon'andraikitra ny filaminana eo an-toerana raha misy seho mampiahiahy.

Na heverina fa mandry koa aza ny tany dia tokony handray fepetra ihany ny mpitarika lasy:

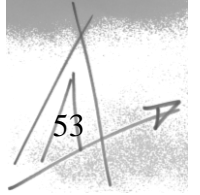
- Fametrahana marika ifampitana na ifampiantsoana raha misy mampiahiahy,
- Fametrahana zavatra manaitra (misy feony) amin'ny faritry ny fefy ka maneno izany raha vao misy mandona,
- Tsara atao akaiky tànana hatrany koa ny jiro fanao am-paosy,....

Fizarana XVI.- Fikajiana ny tontolo iainana

Anisan'ny mila mahasarotiny ny skoto ny fikajiana ny tontolo iainana eo amin'ny faritra filasiana:

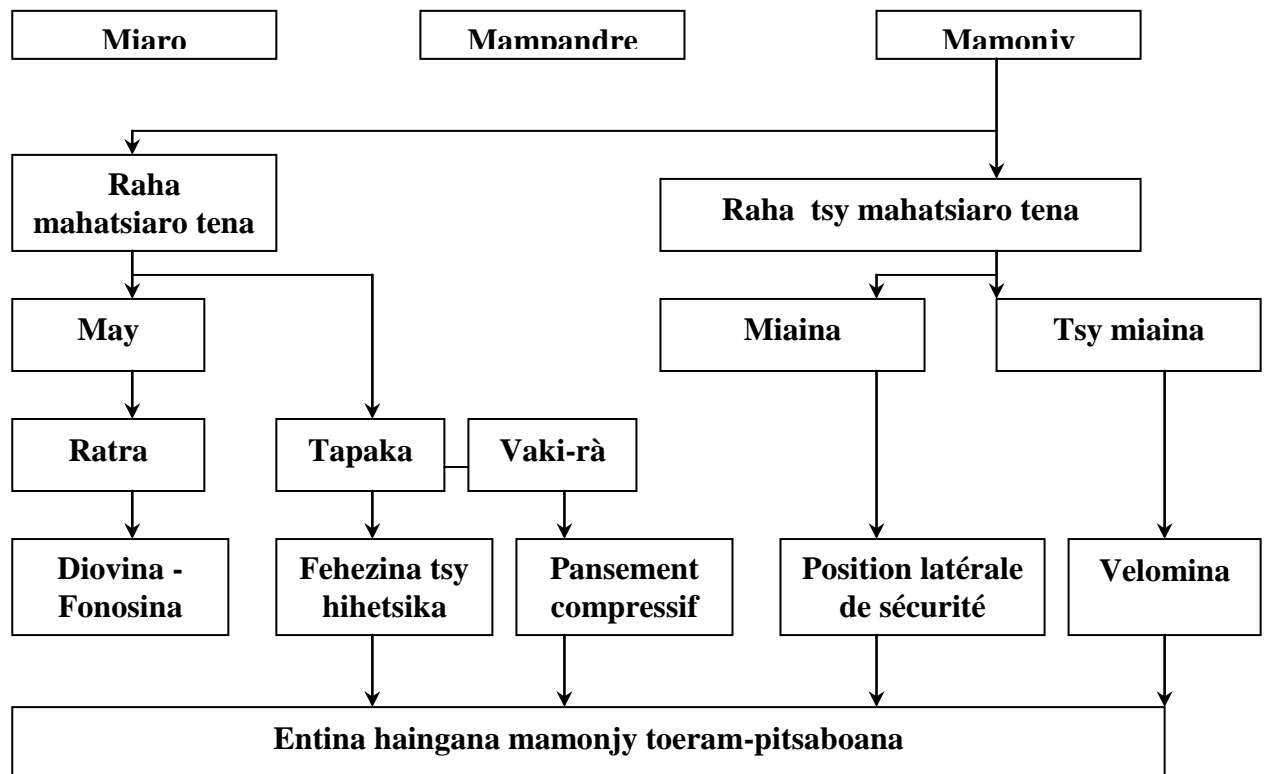
- Fitandroana ny fiaraha-monina amin'ny ankapobeny,
- Fanarahana ny fepetra mikasika ny fanapahana hazo,
- Tsy fanariana na fanaovana maloto raha tsy amin'ny faritra voatokana ho amin'izany,
- Fitandroana ny fananan'olona,
- Fikojakojana sy fitandroana ny afo,
- Fitandroana ny zava-manana aina,
-

Fizarana XVII.- Atrika voina mpiseho anaty lasy

Mbola amoahana boky manokana ny voina mpiseho amin'ny sahanasa skoto sy ny fikojakojana izany, saingy ho fiaingana fotsiny ny amaritana ny zavatra voambara anatin'ity boky mahakasika ny lasy ity.

Andraikitry ny mpamonjy voina

Tahirim-panafody ho an'ny vondrona

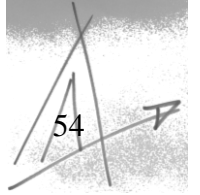
Ireo tokony ho hita ao anatin'ny

1.- Fitaovana

Karazany	Isany
Lamba fohy efa-joro 50sm/50sm (ho lafika)	01
Hety kely	01
Paingo-jaza	maromaro
Seringue à jeter	2
Fanjaitra	2
Thermomètre	01

2.- Fiatrehana Ratra

Karazany	Isany
Coton hydrophile	Iray fonosana (100g)
Sparadrap 5 x 2,5	Iray

Compresse + bande de gaz (anaty fonosana)	10
Alcool 90° (fanadiovana fitaovana + tànana)	20 cc
Mercryl laurylé na dakin	Iray tavoahangy kely
Mercurochrome à l'eau na eosine à l'eau	Iray tavoahangy kely

3.- Fanafody

3.1.- Fiatrehana amin'ny fanaviana

Karazany	Isany
Paracetamol	Jereo eto ambany
Nivaquine – Ofaquine - Chloroquine	20

3.2.- Fiatrehana Fanaintainana samihafa

Karazany	Isany
PARACETAMOL cp 500mg	Roa plakety (20)
ASPIRINE cp 500mg	Iray plakety
Ibuprofène na ADVIL adulte na hoan'ny ankizy	Iray boaty

3.3.- Fiatrehana Aretim-pivalanana

Karazany	Isany
SRO (Odiva)	04
Charbon activé	Iray boaty
Colicalm	Iray boaty

3.4.- Aretim-bavony

Karazany	Isany
Normogastryl na Maalox sachet, na Comprimé	Iray boaty na fonosana 10

3.5.- Kaikitry ny bibikely

Karazany	Isany
Phenergan pommade	01

3.6.- Fanatanjahana

Karazany	Isany
Vitamine C cp 500g – Vitascorbol,	Iray boaty
Calcium cp 500g, FARMAD, SANDOCAL,	Iray boaty na 10

3.7.- Fanosotra: Folaka

Karazany	Isany
Masy, Baume salama, decontractyl, nifluril pommade	Iray boaty

4.- Hafa

Karazany	Isany
Fanadiovana rano: Sureau, Permanganate de potassium	Tavoahangy kely iray
Siramamy	

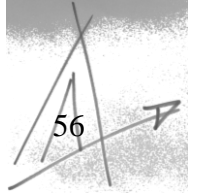

T.T..F : Ireo no fitaovana sy fanafody fototra , azo atao ny manatevina arakaraky ny toerana haleha sy arakaraky ny fihetsiketsehana . Miampy ihany koa raha toa ka misy mpitsabo eo amin'ny lasy.

Ireo karazam-boina mpiseho an-dasy

Araka ny efa voambara dia mbola hovahavahana amin'ny tahiry manokana ny mahakasika ny fiatrehana ireo karazam-boina mpiseho an-dasy. Na izany aza ahafahana mikarokaroka dia indreto efa ampitaina eto ambany ireo ny fanasokajiana ireo voina mateti-pitranga ireo :

- Voina ateraky ny toetrandro ankapobeny: Rivo-doza isan-karazany, hafanana be sy hainandro, hatsiaka mamananala sy ny asan'ny ranonando, main-tany,
- Voina ateraky ny toetoetry ny toerana ilasiana: fihotsahan'ny tany na vato na ranomandry, tany malama, ...
- Voina avy amin'ny fiasan'ny zava-mananaina : kaikitry ny biby isan-karazany, rangotra, ...
- Voina avy amin'ny asan'ny bibikely : kaikitra isan-karazany
- Voina ankapobeny ateraky ny sahanasa : safo-drano, ratra, tapaka, folaka isan-karazany, may, herinaratra,....
- Voina ankapobeny ateraky ny zavatra nohanina : tsy fahazakana zavatra (allergie), ...
- Aretina isan-karazany ateraky ny sakafo : aretim-pivalanana, poizina isan-karazany,...

Fizarana XVIII.- Ny fiainam-bavaky ny Lasy

“Tsy ivelan’ny skotisma ny resa-pinoana” hoy Baden Powell fa tena anatin’ny Skotisma. Mila araraotina hatrany araka izany ny manome sehatra ho fampioenam-pinoana ho an’ny tanora skoto na aiza na aiza fiorenany, ary na inona na inona foto-pinoany.

Tokony hitan’ny tanora soritra hatrany, ary tokony ho tsapan’ny tsirairay fa tena tafaray amin’ny Mpahary izy na aiza na aiza sehatra misy azy. Toerana ilany izany indrindra sy manampy azy bebe kokoa ny lasy.

Mila omena sehatra hanana fiainam-panahy miorina tsara ny tanora tsirairay fa tsy fiainam-bavaka ala-safay, na inona na inona foto-pinoana misy azy.

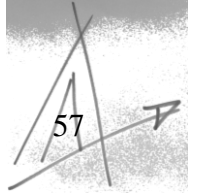
Halalinina tsara araka izany ny ahafahana mitrandraka izany ka ahitana ireto hatrany:

- Fitrotoana am-bavaka ny lasy, ka anokanana fotoana manokana ho fanomezam-boninahitra Ilay Mpahary mandritry ny fotoanan’ny lasy,
- Fiaraha-mandalina sy mifanakalo Soratra Masina,
- Fifampitrotoana am-bavaka indrindra raha misy sarotra lalovana anatin’ny lasy,
- Fanomezana hasina ny fifampitondrana izay efa misy eo amin’ny vondrom-pinoana misy ny tsirairay.

Araka izany dia fotoana milamina tsara no atokana ho amin’izany.

.... ***mahamafy orina ny firahalahiana ny fiainam-bavaka***

Fizarana XIX.- Fanadihadiana sy fiatrehana olana mpiseho an-dasy

Ndeha iarahana mijery eto amin'ity fizarana ity ireo karazana olana mpiseho an-dasy sy ny fepetra azo raisina mahakasika izany.

Miaraka manaiky isika fa ampahany ihany ireto faritana eto ireto fa maro no mety mbola hita arakaraky ny haizatran'ny tsirairay.

Fisorohana ny fahaverezan'ny vola an-tànana

Olana mateti-pitranga loatra any amin'ny lasy ny fahaverezan-javatra sy vola ka ilana fepetra manokana. Samy mety hita na ny halatra avy amin'ny olona ivelany na ny avy amin'ny mpikambana ihany koa (mety hiseho hatrany izany) satria ankizy samy manana ny toetrany no miara-monina amin'ny lasy.

Anisan'ny fisorohana tokony hatao ny tsy fitanan'ny ankizy vola mihitsy fa tokony hitambatra any amin'ny mpitarika izany. Misy araka izany bokikely ho firaketana ny volan'ny tsirairay any amin'ny mpiandraikitra.

Ny Mpiandraikitra izay mitana ny vola irery ihany no tokony hahafantatra ny toerana ametrany izany. Anjarany ny efa miomana mialoha ny amin'izay toerana ho fitehirizam-bola.

Raha misy zavatra very

Anisan'ny efa fisorohana ireto:

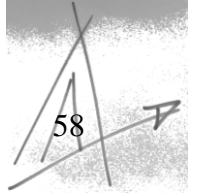
- Ny fisorohana ny fifampidiran'ny entana samihafa.
- Azo atao ihany koa ny manokana fotoana ijerena ny entan'ny mpiara-milasy rehetra.

Tsy adino ny mampandre ny manam-pahefana raha mitohy ny fahaverezan'ny entana.

Fitsidihana fanaon'ny ray aman-dreny ireo zanany any am-pilasiana

Tsara sorohana ny fitsidihana fanaon'ny ray aman-dreny any an-dasy satria matetika miteraka alahelo amin'ny ankizy.

Raha ny komity mpitantana ny fikambanana kosa no manao fitsidihana dia tsy tokony hatao ny maneho fiangarana manokana (amin'izay zanany ohatra), fa raha misy zavatra entina ho an'ny mpilasy dia tokony samy hahazo ny rehetra.

Fizarana XX.- Ny tatitry ny Lasy

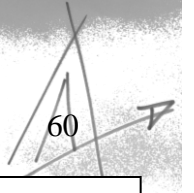
« Le rapport est un reflexe de chef ». Fomba fiasa tokony ho raiki-tapisaka eo amin'ny tsirairay ny fanaovana tatitra. Maro ny tetika azo ampiasaina amin'izany, misy tolo-kevitra kosa anefa atolotra mba ho azo trandrahan'ny tsirairay. ([F-007/FANTA](#) Tatitra Lasy)

Manao tatitra am-bava avy hatrany amin'ny tompon'andraikitra skoto izay iankinany ny Filohan'ny lasy raha vao tafaverina avy milasy.

Ny tatitra an-tsoratra (araka ny lasitra eto ambany ohatra) dia vitaina anatin'ny herinandro aorian'ny lasy farafahatarany.

SAMPANA_____

[illegible]

2.2.- Vokatra hafa ivelan'ny VHT iraisana

2.3.- Mikasika ny Sahanasa

Nofaritana	Vita	Tsy vita	Olana samihafa

3.- FITANTANANA

3.1.- Fitantanana Vola

Sokajim-pandaniana	Nofaritana	Nivoaka	Ambim-bava	Fanamarihana
1.- Toerana				
2.- Fitaterana				
3.- Sakafo				
4.- Sahanasa				
5.- Loka samihafa				
6.- Fitsaboana				
7.-				
8.- Fiandry				
TOTALIBENY				

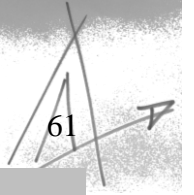
3.2.- Fiaraha-miasan'ny mpiandraikitra

4.- ANKAPOBENY

	Fanamarihana ankapobeny
Toerana	
Filaminana	
Fitaovana	
Hafa	

Daty nanaovana ny tatitra:

Ny Mpiandraikitra

TOVANA

Mamokatra sahanasa = tetika amokarana sahanasa manabe iray
(technique à utiliser pour créer une activité éducative)
(F-012/FANTA)

Mbola hisy boky iray hatokan'ny mpanoratra hamahavahana manokana mikasika ny sahanasa. Ahafahan'ireo mpanabe miroso tsara amin'ny andraikiny anefa dia misy famahavahana ampahany aseho anatin'ity boky « Ndeha hampilasy ity »

Ny Sahanasa

Toa izao no endrika entintsika anehoana ny sahanasa iray

Misy “lohateniny”
Sahanasa = Lahasa + Lohahevitra (na Lis)

(*) **LiS** = Lohahevitra ifantohan'ny Sahanasa na koa antsoina hoe ireo sehatra irotsahan'ny fikambanana

Oh. SAHA iray (sahanasa fanovozana haitao)

“ Ilay Kinga”

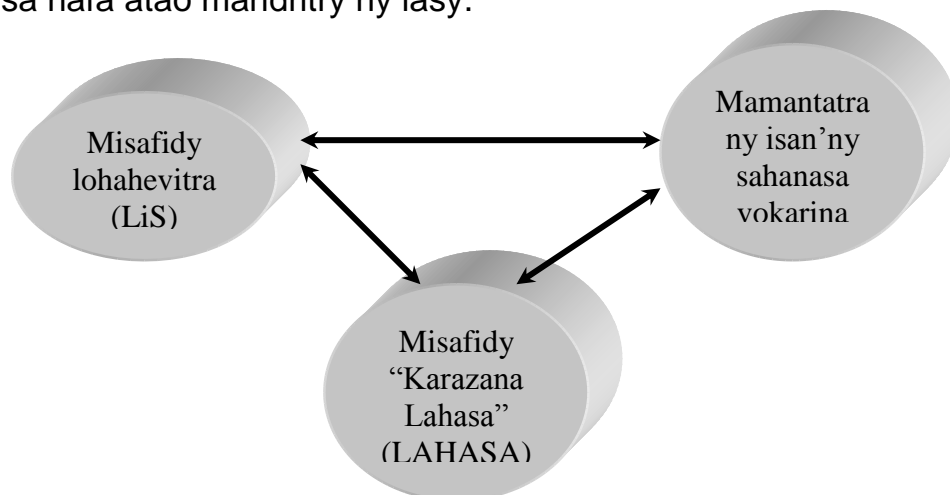
Manadio rindrina fametahana afisy ny rehetra.

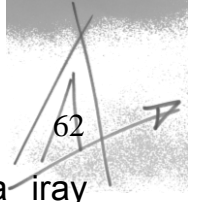
= ny lahasa eto = firotsahana mivantana = manadio

= ny lohahevitra ifantohan'ny sahanasa = Tànana madio/ na ady amin'ny halotoana

Ahoana àry ny tetika?

Misy tetika maro azo ampiasaina sy tsara hotrandrahan'ny mpitarika lasy. Azo ampiasaina tsara ihany koa anefa ny tetika « [mamokatra sahanasa](#) » ifantenana ireo sahanasa hafa atao mandritry ny lasy.

1. Misafidy lohahevitra^(s) araka ny isan'ny andro na koa Lohahevitra iray mandritry ny lasy iray manontolo

Ohatra: Lasy dimy andro = lohahevitra^(s) 5

Tsara indrindra raha ny ankizy no asaina misafidy ny lohahevitra^(s) tiany hotrandrahana amin'ny lasy miainga amin'ireo sehatra^(s) irotsahan'ny fikambanana

Azo atao an-tsapaka ihany koa anefa no ifidianana ny lohahevitra.

Tsara ho fantatra:

Ho an'ny sampana zokiny dia azo atao ny misafidy lohahevitra vitsy avy hatrany iray na roa izay hofolahina mandritry ny lasy fa tsy voatery ho araky ny isan'ny andro akory.

2. Fantarina ny isan'ny Sahanasa mila vokarina (ivelan'ireo efa sahanasa manokana amin'ny lasy) hatao mandritry ny tontolo andro

Ohatra: Sahanasa 03 isan'andro

3. Misafidy karazana lahasa ampifandraisina amin'ny lohahevitra (Jereo LAHASA amin'ny “mamokatra sahanasa”).

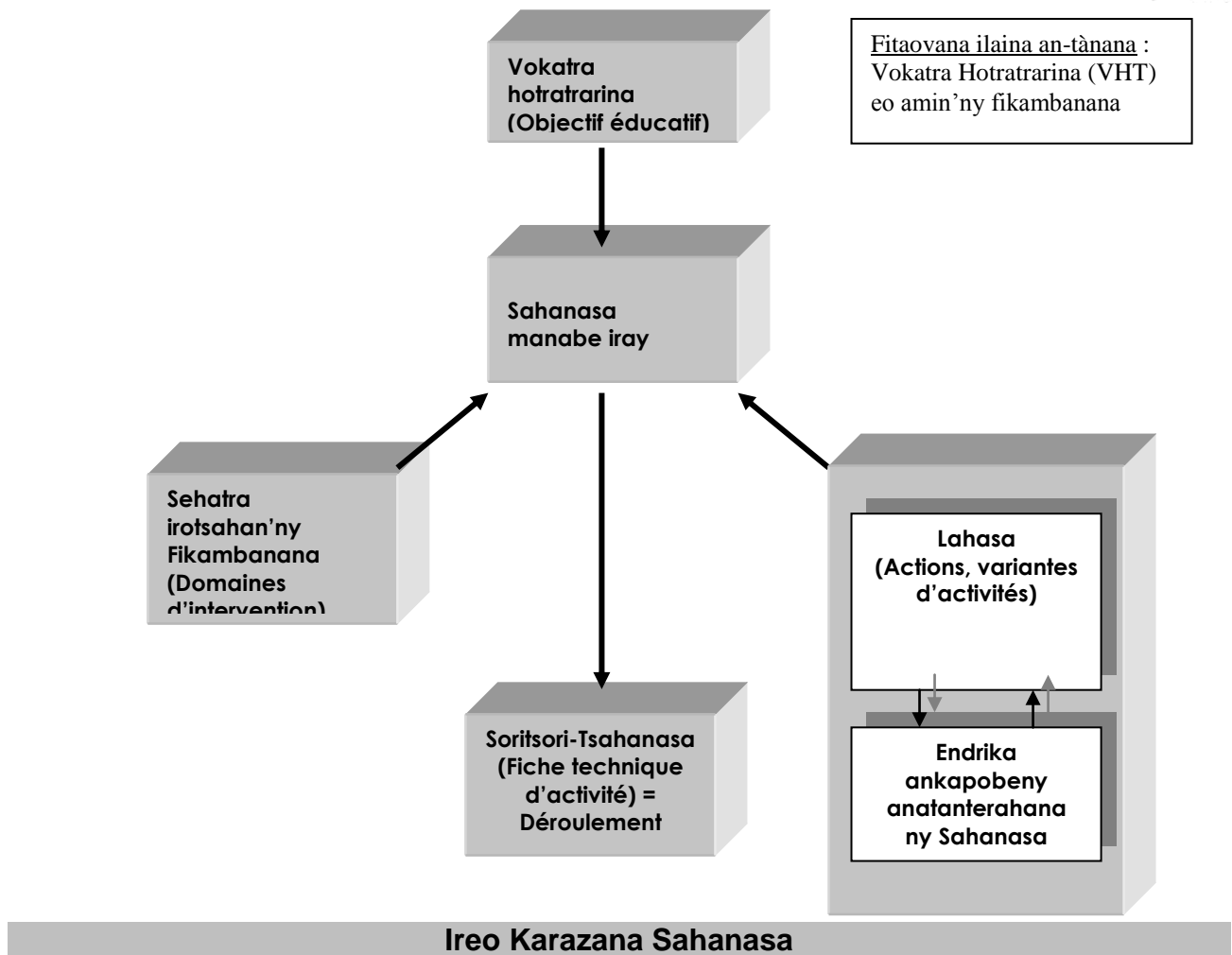
Raha ny ohatra eto ambony no raisina dia karazana lahasa telo (03) izany no ilaina.

Amin'ny ankapobeny, ny lasy dia natao ho fandravonana, na famehezana ny efa natao teo aloha (jereo antom-pisian'ny lasy). Ezahana araka izany ny mifantina karazana lahasa afaka mamaly izany fomba fijery izany.

Andro	Lohahevitra	Karazana Lahasa (KASA)
1	Fandriampahalemana	1.1.- Lalaon-tsaina
		1.2.- Lalao fanatanjahan-tena
		1.3.- Adi-hevitra
2	Zon'ny ankizy	2.1.- Asa-tànana vita amin'ny taratasy
		2.2.- Fampisehoana
		2.3.- Fampitaha
3	Rano fisotro madio	...
4	Tontolo iainana	...

Ny soritsoritsahanasa (Fiche technique), no hamahavaha rehefa avy eo, ka hampifandray ny “vokatra hotratrarina, ny Lohahevitra, sy ny LAHASA”.

^(s) Lohahevitra na sehatra = sehatra irotsahan'ny fikambanana. Ohatra: Fandriampahalemana, Ady amin'ny tsy fahaizana mamaky teny sy manoratra,

A.- Sahanasa tsotra

B.- SAHAFA : SAHan'Asa Fandrefesana na Fandravonana,...

Izay rehetra voarakitra anatin'ny sahanasa tsotra dia azo ampiasaina eto avokoa saingy azo antoka fa ny SAHAFA iray dia ahitana fitambarana sahanasa tsotra roa raha kely indrindra, fa maro amin'ny ankapobeny.

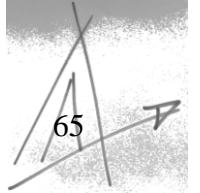
Eo amin'ny endrika anatanterahana no tena anavahana ny SAHAFA amin'ny sahanasa tsotra

Ireto avy ireo endrika ankapobeny isehoan'ny sahanasa, izay azo raisina avy hatrany ho SAHAFA:

- Afon-dasy/Takariva/Afom-pifaliana
- Asa Soa
- Lalao fifaninana isan-karazany: (Lalao Ngeza, Lalao alina, Alin-dalao...)
- Fivoahana an-tsaha,
- Fisindana
- Lasy
- Fivoriana
- Carnaval

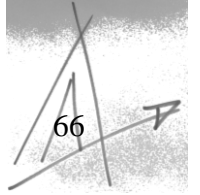
Ireo Karazana Lahasa

	Ireo karazana lahasa azo atao
Lahasa 1	Asa tànana (travaux manuels)
<i>Lahasa 1.1</i>	Asa tànana vita amin'ny taratasy: ❖ hoso-doko, afisy, maquette, ...
<i>Lahasa 1.2</i>	Asa-tànana vita amin'ny karazan-tady samihafa : ❖ satroka, harona, harato, fanaingoana isan-karazany
<i>Lahasa 1.3</i>	Asa-tànana vita amin'ny karazam-by samihafa: ❖ Kilalao vita amin'ny vy, fitaovana fampiasa antokantrano,...
<i>Lahasa 1.4</i>	Asa-tànana vita amin'ny hoditra samihafa: ❖ Fitaovam-piasana (kitapo) fanaingoana,...
<i>Lahasa 1.5</i>	Asa-tànana vita amin'ny vahy: ❖ Tady, fanaingoana,...
<i>Lahasa 1.6</i>	Asa-tànana vita amin'ny lamba: ❖ Zaitra isan-karazany (akanjo, mosoara,..., peta-kofehy)
<i>Lahasa 1.7</i>	Asa-tànana vita amin'ny zava-maniry
<i>Lahasa 1.8</i>	Asa-tànana vita amin'ny fingotra
<i>Lahasa 1.9</i>	Asa-tànana vita amin'ny hazo isan-karazany ❖ Kojakojan-tokan-trano,...
Lahasa 2	Dinidinika, Adi-hevitra (Echange de point de vue et discussion)
Lahasa 3	Lalao:
<i>Lahasa 3.1</i>	Lalaoon-tsaina (Type Question réponse,...) : - Question pour un champion, - Quiz,
<i>Lahasa 3.2</i>	Lalao famantaran-javatra sy fitadidiana (Jeu d'observation, de logique ou de déduction) : ❖ Puzzle, Kim, Jeu de Morgan
<i>Lahasa 3.2.1</i>	Lalao famantaran-javatra sy fitadidiana mampiasa ny haino
<i>Lahasa 3.2.2</i>	Lalao famantaran-javatra sy fitadidiana mampiasa ny jery
<i>Lahasa 3.2.3</i>	Lalao famantaran-javatra sy fitadidiana mampiasa ny tsapa
<i>Lahasa 3.2.4</i>	Lalao famantaran-javatra sy fitadidiana mampiasa ny fanimboloana
<i>Lahasa 3.2.5</i>	Lalao famantaran-javatra sy fitadidiana mampiasa ny tsiro
<i>Lahasa 3.3</i>	Lalao fanehoana fahakingana (Jeu d'adresse) : - Tanisa, - mandeha amin'ny tady, - fahaizana mitifitra zavatra,...
<i>Lahasa 3.4</i>	- lalao fampiasana vatana (activité physique)
<i>Lahasa 3.5</i>	- lalao mampiasa teknika fampiasa andavanandro
<i>Lahasa 3.6</i>	- lalao fanatanjahan-tena (activité sportive)

	Ireo karazana lahasa azo atao
Lahasa 4	Famokaran-javatra (activité de création) :
Lahasa 4.1	Mamokatra fandaharana haino aman-jery
Lahasa 4.2	Mamokatra horonan-tsary miaina na mihetsika
Lahasa 4.3	Mamokatra hetsika sora-dihy na fampisehoana an-tsehatra (seho sehatra)
Lahasa 4.4	Mamokatra fitavam-piasana samihafa
Lahasa 4.5	Mamokatra hetsika mirindra: MITABE
Lahasa 5	Fampiharana andrana (Expérimentation)
Lahasa 6	Manao seho sehatra: (activité d'expression)
Lahasa 6 .1	Senety, teatra, Seho an-tsehatra (activité d'expression), dihy
Lahasa 6 .2	Marionette
Lahasa 6 .3	Sora-dihy
Lahasa 7	Fampisehoana mivelatra (vente exposition,...)
Lahasa 8	Fampitaha (Jeu ou activité de comparaison)
Lahasa 9	Fanadihadiana samihafa (Exploration ; étude et analyse de milieu, d'événement ou de fait, d'article quelconque)
Lahasa 9 .1	Fanadihadiana mikasika toerana
Lahasa 9 .2	Fanadihadiana zavatra na lahatsoratra, na seho, tranga...-
Lahasa 10	AtriLahasa (Atelier)
Lahasa 11	Fijerena horonan-tsary (Film)
Lahasa 12	Firotsahana mivantana (activité communautaire):, ,
Lahasa 12.1	- fanentanana (animation)
Lahasa 12.2	- fanampiana sehatra (entraide)
Lahasa 12.3	- fizarana zavatra (partage)
Lahasa 12.4	- famokarana (production)
Lahasa 13	Fotoam-bavaka
Lahasa 14	Fitsidihana toerana (visite)
Lahasa 15	Izay alehany any alehany (aventure)

Sy ny sisa e.... Ise no mameno azy, ary atevenintsika anatin'ny boky mikasika ny sahanasa ihany koa.

Soritsoritsahanasa (Sahanasa lah. ____)
(F-004/FANTA)

Ny Soritsoritsahanasa dia famahavahana ny sahanasa izay voafaritra anatin'ny fihaonana skoto, indrindra indrindra ny sahanasa fanovozana haitao na izay sahanasa sady lava no mahaleo tena.

- Lohatenin'ny Sahanasa :
- Daty anatanterahana :
- Vokatra hotratrarina ankapobeny (lasy):
- Vokatra hotratrarina manokana^(vhtm)(sahanasa):
 - o
 - o
- Mpilalao:
- Mpampilalao:
- Faharetany:
- Endrika isehoany:
- Fizotrany

VHT ^(vhtm) sahanasa	Ora	FIZOTRANY	Fitaovana ilaina	Tompon' andraikitr a

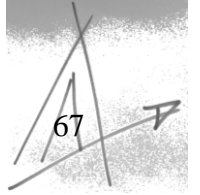
☛ Fepetra samihafa:

☛ Talenta mety voatrandraka :

☛ Fomba fandrefesana:

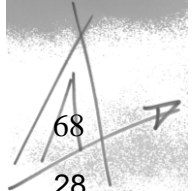
Omena isa	Isa omena	Omena isa	Isa omena	Omena isa	Isa omena

^(vhtm) « **objectif operationnel** » nefa azo raisina ihany koa hoe vokatra tiana ho azo (eto) = resultat attendu. Izany hoe izay tena tiana hivaingana. Mamaly mivantana ny VHT lasy, izany zanaky ny VHT Lasy

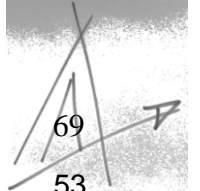

Fizahan-takila

Fizarana I.- Famaritana ankapobeny.....	5
Ireo karazana lasy fahita anivon'ny Skotisma.....	5
Tarafina amin'ny faharetany	5
Mifanaraka amin'ny sehatra manantanteraka	6
Tarafina amin'ny endrika isehoany:	6
Antom-pisian'ny lasy	7
Singa amin'ny fomba fanabeazana skoto	7
Fotoana malalaka ahafahana manao ezaka mivaingana lehibebe kokoa	7
Fandrefesana ezaka.....	7
Sehatra malalaka	7
Fizarana II.- Fiomanana mialoha ny lasy	8
a.- Fanomanana toeram-pilasiana (Pré-camp)	8
Fisafidianana ny toerana hilasiana	8
Fisafidianana toerana raha toa ka efa voafaritry mialoha ny karazana sahanasa hatao mandritry ny lasy	9
Fisafidianana toerana raha mbola tsy voafaritry mialoha ny karazana sahanasa hatao mandritry ny lasy	9
Ny zavatra atao amin'ny famantarana ny toerana.....	10
Ireo singa hafa mila fantarina mahakasika ny toeram-pilasiana	10
Ny fitaovana ampiasaina	10
Tsy azo atao ny milasy amin'ny faritra tsy nahazoana alalana amin'ny tompony.....	13
Tokony ho fantatry ny tompon'andraiki-panjakana eo amin'ny toerana hilasiana ny fisian'ny mpilasy eo.	14
Fifandraisana amin'ny Mpiara-monina amin'ny toerana hilasiana	16
Fifampiraharaha amin'ny tompon'andraikitra skoto eo an-toerana.....	16
b.- Tatitry ny fanomanana ny toerana.....	16
d.- Fifandraisana amin'ny ray aman-dreny	17
e.- Fanomanana ny vondrona	19
f.- Fanomanana ny fitaovana ho amin'ny Lasy: ankizy, fiandraiketana	19
Fanomanana ny fitaovan'ny ankizy	19
Fijery ankapobeny:	19
Kojakoja andavanandro.....	20
Fitaovana fiasana	20
Fanomanana ny fitaovan'ny mpiray sokajy ^(***)	20
Fijery ankapobeny:	20
Kojakoja andavanandro.....	20
Fitaovana fiasana	21
Fanomanana ny fitaovan'ny fiandraiketana	21
Fijery ankapobeny:	21
Ireo fitaovana ilaina ankapobeny	21
Ireo fitaovana takian'ny sahanasa hatao mandritry ny lasy	21
g.- Fanomanana ny fitaterana	22
h.- Fanomanana ny mpilasy: fizaham-pahasalamana, karatra,	23
Fizarana III.- Ny tetibolan' ny Lasy sy ny famoriam-bola ho amin'izany	24
Ny teti-bolan'ny lasy	24
Ny Famoriam-bola ho amin'ny lasy	25
Fizarana IV.- Fitantanana Lasy.....	26
a.- Zara andraikitra amin'ny lasy.....	26
Andraikitra iraisana	26
Ny Filohan'ny lasy	26
Ny Mpitantana ny lasy	27
Asa aman'andraikitra.....	27
Fitantanam-bola	27
Fitantanana fitaovana	28

b.- Filan-kevitra ny Lasy	28
Fizarana V.- Fahazoan-dàlana hilasy	29
Zavatra omanina	29
Fepetra ankapobeny	29
Fizarana VI.- Fandraisana mpilasy eo am-piaingana sy mialoha ny fanokafana ny lasy	30
Eo am-piaingana	30
Mialoha ny fanokafana ny lasy	30
Mikasika ny zavatra sarobidy	30
Fizarana VII.- Firafitry ny Lasy – Fanorenana ny toby	31
Firafitry ny lasy	31
Fanorenana ny toby	32
Lahasa fototra	32
Fizarana VIII.- Ny Tobin'ny Fiandraiketana	33
Toerana misy azy raha oharina amin'ny lasy iray manontolo	33
Zavatra hita ao	33
Firindrany amin'ny ankapobeny	33
Fizarana IX.- Fandaharan-tsahanasan'ny lasy	34
Vokatra hotratrarina mandritry ny Lasy :	34
Tondrozotra mandritry ny lasy:	34
Fandaharan-tsahanasan'ny lasy	35
"Fihaonana Skoto"	35
Firafitry ny karakaran'ny lasy:	36
Fifantenana sahanasa	36
Fizarana X.- Sahanasa manokana fanao an-dasy	38
Firafitry ny tontolo andro	38
Sahanasa raikitra anaty lasy	38
Sahanasa andavanandro	39
Sahanasa mahazatra 1: Ny Takariva - ny afon-dasy	40
Sahanasa mahazatra 2: Ny Lalao alina	41
Mahakasika ny Fitsidihana	42
a.- Inona no atao hoe fitsidihana	42
b.- Inona no atao rehefa manao fitsidihana	42
d.- Fotoana anaovana fitsidihana	42
e.- Fanamarihana fanampiny mahakasika ny fitsidihana	42
Fandaminana faran'ny lasy	43
Fizarana XI.- Fitandroam-pahasalamana an-dasy	44
Ny fitandroana fahadiovana	44
Ny fahadiovan'ny tena	44
Ny fahadiovan'ny tanàna	45
Ny fahadiovan'ny fananana, sy ny filaminany	45
Fitaizam-batana	46
Ny torimaso	46
Fikolokoloam-pahasalamana samihafa	46
Ny rano	46
Ny fialan-tsasatra	47
Fizarana XII.- Ny sakafo	48
Famaritana ny sakafo amin'ny lasy	48
Fikojakojana ny sakafo	48
Fizarana XIII.- Fikojakojana samihafa	49
Filaminan'ny entana:	49
Fizarana XIV.- Fifampifehezana anatin'ny lasy	50
Manome lanja ny tolo-kevitra ny tanora	50
Mampihatra ny fifampitondrana narafitra	50
Fizarana XV.- Fandriam-pahaleman'ny Lasy	51
Fizarana XVI.- Fikajiana ny tontolo iainana	52
Fizarana XVII.- Atrika voina mpiseho anaty lasy	53
Andraikitry ny mpamonjy voina	53

Tahirim-panafody ho an'ny vondrona	53
Ireo karazam-boina mpiseho an-dasy	55
Fizarana XVIII.- Ny fiainam-bavaky ny Lasy	56
Fizarana XIX.- Fanadihadiana sy fiatrehana olana mpiseho an-dasy	57
Fisorohana ny fahaverezan'ny vola an-tànana	57
Raha misy zavatra very	57
Fitsidihana fanaon'ny ray aman-dreny ireo zanany any am-pilasiana	57
Fizarana XX.- Ny tatitry ny Lasy	58
TOVANA	61
Ny Sahanasa	61
Ahoana àry ny tetika?	61
Ireo Karazana Sahanasa	63
Ireo Karazana Lahasa	64
Soritsoritsahanasa (Sahanasa lah. ____)	66

